

Møte torsdag den 8. desember 2016 kl. 10

President: Olemic Thommessen

Dagsorden (nr. 29):

1. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i verdipapirfondloven mv. (UCITS V-direktivet mv.) (Innst. 91 L (2016–2017), jf. Prop. 154 L (2015–2016))
2. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn) (Innst. 92 L (2016–2017), jf. Prop. 166 L (2015–2016))
3. Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helga Pedersen og Odd Omland om å flytte forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes (Innst. 58 S (2016–2017), jf. Dokument 8:103 S (2015–2016))
4. Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Magne Rommetveit, Kjell-Idar Juvik, Else-May Botten, Kari Henriksen og Gunvor Eldegard om bedre sjøtryggleik for fritidsbåtfolk (Innst. 89 S (2016–2017), jf. Dokument 8:107 S (2015–2016))
5. Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Else-May Botten, Terje Aasland, Odd Omland og Tore Hagebakken om opprettelsen av et toppindusrienter (Innst. 60 S (2016–2017), jf. Dokument 8:110 S (2015–2016))
6. Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om å åpne havet for ungdomsfiske hele året (Innst. 61 S (2016–2017), jf. Dokument 8:126 S (2015–2016))
7. Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om langsiktighet og trygghet for turistfisket (Innst. 96 S (2016–2017), jf. Dokument 8:127 S (2015–2016))
8. Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om tiltak for å innfri Stortingets mål om minst 15 pst. økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020 (Innst. 59 S (2016–2017), jf. Dokument 8:108 S (2015–2016))
9. Referat

*Minnetale over tidligere stortingsrepresentant
Georg Apenes*

Presidenten: Ærede medrepresentanter! Tidligere stortingsrepresentant Georg Apenes er død, 76 år gammel. Georg Apenes var født 5. april 1940 i Fredrikstad. Han tok examen artium i 1959 og ble cand.jur. i 1969. I studie-

tiden var han formann i Det Norske Studentersamfund. Etter en periode som dommerfullmektig i Vest-Telemark, arbeidet han som journalist og redaksjonssekretær i Fredriksstad Blad inntil han ble innvalgt til Stortinget i 1977.

Apenes representerte Østfold på Stortinget i 12 år. Han var medlem av flere komiteer: administrasjonskomiteen, kirke- og undervisningskomiteen, utenrikskomiteen og justiskomiteen. Georg Apenes arbeidet alltid grundig med sakene uansett komitéplassering, men i ettertid er det nok arbeidet i justiskomiteen som utpeker seg. Her kunne han kombinere faglig tyngde og evne til prinsipiell tenkning omkring kriminalpolitikk og overvåkningsspørsmål. Fra 1981 var han medlem av Europarådets parlamentariske forsamling, hvor han deltok med liv og lyst. Han var også varamedlem til Nordisk råd og delegat til FN's generalforsamling.

Hans innlegg fra Stortingets talerstol var preget av stor sakkunnskap og glitrende formuleringskunst. Han var en ordkunstner av rang, noe som også ga seg uttrykk i en lang rekke bøker og debattinnlegg om spørsmål som sto hans hjerte nær: rettssikkerhet, ytringsfrihet, individets rettigheter og maktfordelingen i samfunnet.

I 1989 ble Georg Apenes utnevnt til direktør i Datatilsynet – en stilling han innehadde i over 20 år. Han kom til å prege institusjonen, ikke minst gjennom å gi personvernspørsmålene en langt viktigere plass enn før i folks bevissthet. Engasjementet for personvern i en tid preget av stadig sterkere krav om overvåkning og kontroll, stoppet ikke ved oppnådd pensjonsalder. Helt til det siste var Georg Apenes aktiv i kampen for personvernet, bl.a. gjennom organisasjonen Digitalt Personvern.

Gjennom mange år var Apenes et aktivt medlem av Pressens faglige utvalg, hvor han også var formann i årene 1976–1977. Han var medlem av en lang rekke offentlige utvalg, bl.a. etikkutvalget under NAVFs råd for medisinsk forskning og Rådet for dyreetikk. Han var også medlem av Kringkastingrådet fra 1990 til 1992.

Georg Apenes var ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden.

Vi minnes Georg Apenes for hans virke i Stortinget og lyser fred over hans minne.

Representantene påhørte stående presidentens minnetale.

Presidenten: Representanten Jan Arild Ellingsen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Sak nr. 1 [10:05:05]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i verdipapirfondloven mv. (UCITS V-direktivet mv.) (Innst. 91 L (2016–2017), jf. Prop. 154 L (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 2 [10:05:13]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn) (Innst. 92 L (2016–2017), jf. Prop. 166 L (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Irene Johansen (A) [10:06:18] (ordfører for saken):

I juni i år vedtok Stortinget innlemmelse av rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem og enkelte andre rettsakter, lov om EØS-finanstilsyn samt enkelte andre endringer i verdipapirhandelloven og lov om kredittvurderingsbyråer i EØS-avtalen. Den saken har en lang forhistorie og var gjenstand for en omfattende behandling og debatt før vedtaket i juni. Det er derfor ikke om Norge skal innlemme EUs finanstilsyn og enkelte andre rettsakter som berører dette i EØS-avtalen, vi skal beslutte i dag. I dag skal vi behandle proposisjonen der regjeringen foreslår lovendringene som følger opp gjennomføringen av det nye EØS-regelverket på finansmarkedsområdet i norsk rett.

Forslagene til lovendringer vil ifølge regjeringen konsekvensjustere og forenkle norsk regelverk på området, slik regjeringen varslet om i Prop. 127 L, som også ble behandlet i juni.

Komiteen har i sine merknader til saken lagt vekt på at utkastet til lovregler har vært på høring til en rekke berørte instanser. Synspunktene fra disse er gjengitt i saken og mer detaljert på departementets nettsider. Departementet kommenterer høringssvarene i saken og redegjør for den oppfølging høringssvarene har fått. De viser at enkelte av innspillene fra høringsinstansene er tatt til følge i utformingen av regelverket.

Det blir i høringssvarene pekt på at gjennomføringen av de aktuelle EØS-rettsaktene i norsk rett kan medføre kostnader for enkelte markedsaktører, noe det også ble varslet om i Prop. 127 L, i juni. Det poengteres i saken at endringene først kan settes i kraft når EØS-komiteen har fattet vedtak om innlemmelse av de relevante rettsaktene i EØS-avtalen.

Saken og forslagene til endringer i de ulike lover er grundig redegjort for i saken. Finanskomiteens flertall støtter forslagene i sin innstilling. Et mindretall i komiteen stemte imot forslagene til innlemmelse i EØS-avtalen av enkelte rettsakter som etablerer EUs finanstilsynssystem og enkelte andre rettsakter i juni. De slutter seg derfor heller ikke til forslagene til endringer i Prop. 166 L, som vi behandler her i dag. Jeg regner med at mindretallet selv redegjør for sine standpunkt. Jeg anbefaler finanskomiteens tilråding i saken.

Statsråd Siv Jensen [10:08:56]: Stortinget ga i juni samtykke til norsk deltagelse i EØS-komiteebeslutninger om å ta de såkalte tilsynsbyråforordningene samt en del andre EU-rettsakter inn i EØS-avtalen. EØS-komiteen tok disse beslutningene 30. september. Stortinget vedtok allerede i juni lovregler for å gjennomføre disse beslutningene i norsk rett. I lovproposisjonen ble det imidlertid opplyst at vi ville komme tilbake med konsekvensjusteringer

og forenklinger av regelverket etter en høring. I proposisjonen som behandles i dag, er det fremmet slike forslag til enkelte lovendringer som konsekvensjusterer og forenkler gjennomføringen i norsk rett gjennom tilpasninger til bestemmelsene som Stortinget vedtok 13. juni i år. Bestemmelsene som Stortinget vedtok i juni, gjennomførte forordninger om etablering av EUs finanstilsyn, om kredittvurderingsbyråer, regler om shortsalg og regler om sentrale motparter og clearing og rapportering av handel med OTC-derivater. Tilpasningene som nå foreslås vedtatt, er konsekvensjusteringer i det norske regelverket til gjennomføringen av de nevnte forordninger. Endringene vil gjøre det norske regelverket bedre strukturert og mer tilgjengelig for brukerne. I arbeidet med proposisjonen kom det fem høringssvar med merknader. Ingen av høringsinstansene var negative til forslaget, og merknadene var i hovedsak av teknisk karakter. Finans Norge understreket at det er viktig at disse reglene nå gjennomføres i norsk rett. Høringsinstansenes merknader er i hovedtrekk fulgt opp, og proposisjonen er forenklet i tråd med innspillene.

Til lov om EØS-finanstilsyn foreslås det kun mindre, tekniske justeringer, bl.a. for å legge til rette for informasjonsdeling mellom norske myndigheter og EFTA-domstolen. Til lov om kredittvurderingsbyråer foreslås det konsekvensjusteringer i norsk rett til de nye forordningene, bl.a. forskriftshjemler, regler om informasjonsutveksling og regler om sanksjoner. Til verdipapirhandellovens regler om shortsalg foreslås det forskriftshjemler og bestemmelser om sanksjoner. I proposisjonen er det også fremmet forslag til noen utfyllende bestemmelser til lovregler om forvaltning av alternative investeringsfond, som ikke ble behandlet da loven om forvaltning ble vedtatt. Jeg har merket meg at flertallet i komiteen har sluttet seg til forslagene. Jeg har også merket meg mindretallsforslag fra Senterpartiet. Jeg understreker derfor igjen at dette lovforslaget kun innebærer tilpasning i det norske regelverket til gjennomføringen av det Stortinget har vedtatt. Jeg legger vekt på god informasjon til markedet om innfasingen av de nye reglene, og det tas sikte på at reglene som gjennomfører forordningen om shortsalg, som ble vedtatt av Stortinget i juni, tre i kraft sammen med de nå foreslåtte konsekvensjusteringene 1. januar 2017, og at reglene som gjennomfører EMIR, kan tre i kraft 2. kvartal.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:12:24]: Jeg hadde egentlig hatt lyst til å si at Stortinget hadde en grundig behandling av denne saken i vår. Det hadde vi ikke. Det ble en sak som ble hastet gjennom i Stortinget. Men heldigvis fikk vi en høring rundt overføring av makt fra det norske stortinget til EUs finanstilsyn, og vi klarte å få noen grundige runder etter hvert. Regjeringen hadde et ønske om å få den saken så fort som mulig gjennom for å få minst mulig debatt.

Vi har de samme innvendingene nå som vi hadde da. Vi mener at dette er en ordning som er rene kopivedtak, der vi overfører reell makt fra det norske stortinget, fra det norske finanstilsynet til EUs organer, til EUs finanstilsyn, og vi mener at det er i strid med Grunnlovens ånd. Derfor gjentar vi den motstanden vi hadde i vår, og fremmer forslag om at dette bør sendes tilbake til regjeringen, fordi vi mener at dette er i strid med vår konstitusjon.

Presidenten: Representanten Trygve Slagsvold Vedum har tatt opp det forslaget han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Ettersom deler av næringskomiteen ikke er til stede, vil sak nr. 3 bli tatt opp til behandling etter sak nr. 5.

Sak nr. 4 [10:14:17]

Innstilling frå næringskomiteen om Representantforslag frå stortingsrepresentantane Magne Rommetveit, Kjell-Idar Juvik, Else-May Botten, Kari Henriksen og Gunvor Eldegard om betre sjøtryggleik for fritidsbåtfolk (Innst. 89 S (2016–2017), jf. Dokument 8:107 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:15:19]: (ordfører for saka): Ein samla komité viser til viktigheita av tryggleik i ferdsel på havet og deler derfor intensjonen til forslagsstillarane om fokus på sikkerheit ved bruk av fritidsbåtar. Fleire skaffar seg slike båtar, samtidig som mengda av hestekrefter blir større. Derfor er dette spesielt viktig for å forhindre skadar og dødsulykker. Det er viktig at dei som køyrer fritidsbåtar, også har tilstrekkeleg kompetanse for å førebyggje ulykker til havs.

Vi ser i brevet frå næringsministeren at det allereie er stor merksemd frå både myndigheiter og andre aktørar for å få ned ulykkestalet for fritidsbåtar, og at det er sett i verk tiltak for å auke kunnskapen om sikkerheita for ferdsel med båt, gode haldningar, godt sjømannsskap og innføring av obligatorisk båtførarprøve og informasjonskampanjar. Påbodet om flytevest er også eit eksempel på denne merksemda.

Regjeringa har i framlegget til statsbudsjett for 2017 føreslått å auke løyvinga til Statens havarikommisjon for transport, noko som gir havarikommisjonen rom for å undersøkje fleire sjøulykker. Vidare held regjeringa i budsjettforslaget fram at Kystverket vil utgreie tiltak for å styrkje sikkerheita for fritidsfartøy.

No er det, som det blir peika på i innstillinga, behov for ein felles strategi og å koordinere innsatsen for å lykkast med målsetjinga om ein nedgang i ulykker.

Denne saka er òg sendt til transport- og kommunikasjonskomiteen, som uttalar følgjande:

«Komiteen syner til handsaminga av Meld. St. 35 S (2015–2016) «På rett kurs – forebyggende sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning», jf. Innst. 72 S».

Ein samla komité ber regjeringa om at det som ei oppfølging blir utarbeidd ei stortingsmelding om betre samhandling mellom alle aktørane når det gjeld forebyggjande sjøtryggleik og kystberedskap, og at ei slik melding også

må omhandle ulykker knytte til bruk av fritidsbåt, og ein fremjar forslag om det i Innst. 72 S for 2016–2017.

Dermed skulle intensjonane i representantframlegget vere ivaretatt, og vi ser fram til å få denne stortingsmeldinga. Det blir derfor sannsynlegvis ingen særleg debatt i saka i dag.

Eg tilrår med dette innstillinga i saka.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [10:17:51]

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Else-May Botten, Terje Aasland, Odd Omland og Tore Hagebakken om opprettelsen av et toppindustrienter (Innst. 60 S (2016–2017), jf. Dokument 8:110 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Gunnar Gundersen (H) [10:18:42] (ordfører for saken): Jeg får beklage på vegne av en hel komité. Vi satt nemlig i et «blamøte», og så ble det brannalarm borte i det andre bygget. Derfor var det dårlig oppmøte på de to første sakene. Vi er kanskje ikke helt forberedt for denne heller.

Når det gjelder toppindustrienter, er regjeringen med på å utrede. Vi er alle enige om at norsk industri og hele det norske samfunnet står overfor store utfordringer når det gjelder automasjon og digitalisering. Vi skal over i en ny tid. Regjeringen har for det første gått inn og støttet utredningsarbeidet rundt norsk toppindustrienter. Man har varslet at dette kommer man tilbake til i industrimeldingen som kommer utpå våren, og man har også vedtatt et statsbudsjett der man skal utrede det med henblikk på å komme tilbake til det i RNB til våren.

Jeg tror egentlig det holder som kommentar. Vi ser det omstillingsbehovet som norsk økonomi har. Vi må få nye bein å stå på. Den industrien vi har, er god, men den står overfor store utfordringer med å møte nye trender, og – som jeg sa – digitaliserings- og automasjonsutfordringene. Med det tror jeg egentlig jeg bare lar saken ligge. Vi kommer tilbake til den diskusjonen senere.

Else-May Botten (A) [10:20:31]: Jeg skal ikke si at jeg ble tatt på senga på komitémøtet, men vi måtte i hvert fall springe ganske fort for å komme hit.

Det er viktig å ha en tydelig og offensiv industripolitikk. Denne saken er en av de sakene som er viktig for å løfte fram det. Vi trenger en industripolitikk som bygger opp under økt verdiskaping og å trygge og skape nye arbeidsplasser. Vi trenger en industripolitikk som legger de riktige rammebetingelsene for framtidens industriutvik-

ling, og vi trenger en industripolitikk som bygger opp under hjemflagging, og ikke utflagging.

Da vi fant oljen på slutten av 1960-tallet, rigget vi etter hvert viktige rammebetingelser for hvordan vi skulle bygge opp under denne industrien. Oljefondet, handlingsregelen, avskrivingsregler osv. var noe av det vi tok tak i. Da er jo selvfølgelig utfordringen til statsråden nå hva vi gjør når vi skal utvikle industrien vår videre. Vi liker å tro at vi er i front på innovasjon og ny teknologi i Norge, og det er vi også på mange måter. Men når vi ser rapporten fra Nordisk råd, som viser at vi ligger bakom svenskene og danskene når det gjelder robotisering, tenker jeg at det er viktig å ta opp den konkurransen og se den på en konstruktiv og positiv måte. Den rapporten viser at vi er minst digitalisert og automatisert i Norden. Nabolandene våre har 150 roboter per 10 000 industriansatt, mens Norge har 40. Vi er glade for at statlig eide selskaper som er høyteknologiske bedrifter, som Kongsberg Gruppen og Telenor, har tatt initiativ for å få økt fokus på digitalisering og deling av kompetanse på et nasjonalt nivå. Vi må tore å ha ambisjoner og satse, og vi må tore å bygge de beste lagene. Arbeiderpartiet har hatt et eget industriutvalg som har jobbet med framtidens industripolitikk, og vi har vedtatt en rekke offensive forslag. Å få etablert et toppindustrienter var et av de forslagene, på bakgrunn av innspillene Walter Qvam fra Kongsberg Gruppen bl.a. har kommet med. Han er egentlig fadder for dette forslaget. Så har partene i arbeidslivet vært svært konstruktive og aktive i den jobben.

På bakgrunn av dette forslaget som Terje Lien Aasland, Odd Omland, Tore Hagebakken og jeg fremmet i vår, synes vi det er veldig positivt at statsråden ga sin støtte til dette – ikke minst under Arendalsuka. Det var et veldig bra arrangement, som også viste at her er vi med og ønsker å kjøre dette løpet. Men vi har også forventninger om at rammene rundt dette toppindustrienteret skal ligge klart når industrimeldingen kommer. Regjeringen har i grunnen liten tid på seg til å vise landet hva slags industripolitikk den ønsker å føre fordi industrimeldingen har latt vente på seg. Jeg mener at Sverre Narvesen i NCE Raufoss sier det veldig tydelig at Norge trenger en tydelig industripolitikk. Da er det en jobb for oss som er politikere og som har makten, å vise at det kan vi levere på.

Vi er glade for at vi har en komité som står bak dette, og vi håper dette vil være en suksess framover som bidrar til at vi bygger et offensivt industrilag som finner nye løsninger for fremtiden, både for å skape flere arbeidsplasser og for å ta innover seg den klimautfordringen vi står overfor, og som kan være med og bidra til at vi går i front på dette området.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:24:38]: Først av alt har jeg lyst til å takke forslagsstillerne for et godt forslag. Jeg vil også takke næringen for det initiativet som de har tatt, og også for den positive tilnærmingen som næringsministeren har vist. Det er når vi jobber sammen at vi kan få til det viktige.

Det skal skje mye viktig innenfor industri. Industri 4.0 er det som kommer nå. Vi vet at det kan betegnes som en revolusjon. Utviklingen kjennetegnes ved økt bruk av roboter, sensorer, 3D-printing, avanserte materialer og store datamengder og programvarer som kobles sammen.

Da trenger norsk industri flere samarbeidsarenaer, vi trenger mer kompetansedeling, og vi trenger flere test- og

demonstrasjonsanlegg for å sikre den omstillingen som nå vil komme, også på bakgrunn av digitalisering.

Vi har noen klynger som er gode. Fra et flertall i komiteen understreker vi at et sånt toppindustrienter må utfylle og ikke erstatte disse klyngene. Det er nettopp i det samspillet vi tror at både klyngene og et toppindustrienter blir best mulig. Undertegnede og representanten fra Venstre har bl.a. i innstillingen trukket fram tre klynger som er med i programmet Klyngene som omstillingsmotor, som denne regjeringen har opprettet. Det er Kongsberg, Raufoss og Halden, som har hver sin spisskompetanse, som det er viktig å ta med og spille opp til et toppindustrienter, men som samtidig må bestå som egne enheter med spisskompetanse som kan gjøre andre klynger og dette toppindustrienteret bedre.

Jeg gleder meg til å se og følge utviklingen videre. På høringen til budsjettet ble det sagt at ved sommerstid i 2017 ønsket de fra toppindustrienterets side å være oppe å stå. Fra Kristelig Folkepartis side har vi tenkt å følge denne prosessen nøye, eventuelt også med bevilgninger som måtte trenge når vi kommer til revidert nasjonalbudsjett.

Geir Pollestad (Sp) [10:27:18] (leiar i komiteen): Eg vil starta med å takka forslagsstillerane. Så vil eg også retta ein takk til representanten Grimstad, som heldt innlegg i dei to fyrste sakene slik at me fekk tid til å innfinna oss. Det var bra.

Saka om toppindustrienteret er på alle måtar ei glad-sak. Det er eit av mange nødvendige tiltak for ein ny industripolitikk. Utgangspunktet er det beste, for det er brei politisk einigheit om tiltaket, det har støtte frå LO og NHO, det er omtalt i statsbudsjettet, og det er vilje til å få dette til.

Eg vil berre knyte ein kommentar til ein av merknadene som Høgre og Framstegspartiet har, fordi dei er veldig opptekne av at under den raud-grøne regjeringa var det lite utvikling for annan industri enn den petroleumsrelaterte. Det meiner eg er ei litt korttenkt utsegn. Eg meiner at på same måte som dagens opposisjon ikkje gjev dagens regjering skulda for fallet i oljeprisen, så var det i alle fall i delar av landet veldig naturleg at industrien var retta inn mot petroleumsrelatert verksemd når oljeprisen låg over 100 dollar fatet. Bedriftene stod i den situasjonen at dei kunne velja om dei ville bruka ressursane sine på verksemd som dei tente svært mykje på, eller om dei skulle ta ned noko av den aktiviteten for å satsa på andre område, som dei tente noko mindre på. La meg minne om at oljeprisfallet var det ingen som spådde. Alle visste at det ville koma ein gong i tida, men ingen visste kor lenge det var til. Eg synest at Høgre og Framstegspartiet, som heller ikkje då oljeprisen var over 100 dollar, var veldig ivrige på at no måtte ein ta ned aktiviteten innanfor olje og gass, kunne ha vore noko rausare i si historieforteljing.

Men toppindustrienteret kjem. Det er veldig bra. Eg håpar me får ein god politisk debatt også framover om innretninga av dette, men ikkje minst òg om andre verkemiddel som kjem, og som har ein klar forventning om at næringsministeren vil levera på når industrimeldinga omsider kjem til Stortinget.

Presidenten: Presidenten vil gjøre representantene oppmerksomme på at det er en del surr i teknologien her. Det betyr at det er presidenten som tar tiden, og det blir

ikke noe lys, det blir bare banket, så det er om å gjøre å fatte seg i korthet.

Pål Farstad (V) [10:30:27]: Framtiden vil kreve at vi industrialiserer det grønne skiftet. Da er det viktig å utvikle den beste kompetansen og foredle denne, slik at den virkelig blir tilgjengelig for alle industri- og næringsmiljøer i Norge. I dette bildet er etablering av et toppindustrienter særst interessant. Så takk til så vel forslagsstillerne som initiativtakerne og for næringsministerens håndtering av dette så langt.

Som del av komiteens flertall vil jeg understreke at et toppindustrienter må utfylle, ikke erstatte de eksisterende klyngevirkemidlene. For meg og Venstre er det viktig at man i forprosjektet som er påstartet for å se nærmere på hva et toppindustrienter kan bli, får gjøre sitt arbeid om hva det bør eller skal inneholde før det konkluderes med om og hvordan et toppindustrienter skal etableres.

Jeg forventer at forslaget og diskusjonen om et toppindustrienter tas inn i arbeidet med industrimeldingen som regjeringen arbeider med.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:31:58]: Eg tenkte eg berre skulle vise til eit interessant og illustrerande tal som er relevant for denne diskusjonen: Noreg har færre robotar per tilsett i industrien enn land som Sverige og Danmark, og langt færre enn Sør-Korea, Japan og Tyskland. Vi ligg altså under gjennomsnittleg robotteik per industritilsett på verdsbasis. Det høyrer kanskje litt rart ut å trekke fram robotteik i ei sak som denne – kva har det med det å gjere? Men eg trur det er eit ganske interessant nøkkeltal for å forstå den situasjonen norsk industri er i. Noreg ligg rett og slett langt bak andre land i å utnytte ny teknologi. Det nye industriregimet med robotisering, automatisering og auka digitalisering er ein av dei sterke trendane internasjonalt, og det er grunn til å tru at Noreg med utgangspunkt i tal som dette ligg altfor langt bak.

Når ein ser til andre land og korleis dei har møtt dette, er det nettopp å etablere denne typen senter, gjerne fleire senter, men det er ofte land som er langt større enn Noreg. I USA etablerte ein den typen avansert industriproduksjonsenter i kvar enkelt stat på føderale pengar sin kostnad. I Storbritannia har dei laga liknande system med denne typen senter som skal betene industrien og skal vere ein møteplass mellom forskning, teknologimiljø og industri. Så det er openbert at dette er ein veg å gå.

Eg trur også det er openbert for dei fleste at Kongsberg Gruppen kanskje er det miljøet i Noreg som ligg fremst i dette arbeidet. Det er også derfor vi har peikt på dei, og vi må kome i gang raskt. Det hastar.

Så må eg seie at eg har sjølvsagt også forståing for at statsråden vil sjå dette i ein større samanheng i industrimeldinga. Industrimeldinga har jo latt vente på seg, og det i ei tid da vi verkeleg treng ein overordna strategi for korleis ein skal hjelpe norsk industri over i neste fase. Vi ligg altså fire år etter dei andre industrilanda som ligg rundt Noreg. Dei har allereie store nasjonale strategiar som dei er godt i gang med og har kome langt med, mens Noreg ligg etter.

Rykta går om at industrimeldinga som kjem frå statsråden, er spennande, utan at eg veit noko om innhaldet i den. Eg berre høyrer rykte frå industrien. Så vi i SV ser fram til meldinga – det er på høg tid. Eg håpar også at den

har spenstige og ambisiøse forslag som Noreg verkeleg treng.

Vi er faktisk i ei tid der vi kan begynne å tenkje på å reindustrialisere Noreg, nyindustrialisere Noreg, med utgangspunkt i dei nye teknologiane. Noreg har masse kraft, høg kompetanse – alt ligg til rette for at dette kan vere ein ny vår for norsk industri.

Med dette håpar eg iallfall at tempoplanen for industrimeldinga blir halden oppe, og så håpar eg verkeleg også at industrimeldinga er så ambisiøs som det den treng å vere.

Statsråd Monica Mæland [10:35:39]: Vi opplever store endringer i norsk økonomi og næringsliv. Nedgangen i olje- og gasssektoren har hatt ringvirkningar til flere næringer og flere deler av landet. Samtidig pågår det en enorm teknologiutvikling globalt, og vi har alvorlige klima- og miljøutfordringer, som gjør at det grønne skiftet må prioriteres både i industrien og i samfunnet for øvrig.

Vi har en lang og stolt industrihistorie i Norge, med arbeidsplasser i hele landet. Det må vi sikre også i fortsettelsen. Norsk industri har gjennom årene endret seg mye, og omstilling gjennom bruk av teknologi og innovasjon har alltid vært en drivkraft. I dag ser vi at kunnskap, teknologi og globale markeder endres i et veldig raskt tempo. Prosesser endres og digitaliseres, produksjonen blir mer effektiv, mer presis og mer automatisert, nye verdikjeder og forretningsmodeller vokser fram. Industri over hele verden preges av disse endringene.

Utviklingen åpner muligheter og skjerper konkurransen for norske bedrifter. Teknologiskiftene kan gi konkurransefordeler gjennom at kostnadene på arbeidskraft blir mindre avgjørende, og at kunnskap, teknologi og kompetanse anvendes på en ny måte. Norge har høyteknologiske industrimiljøer og kompetent arbeidskraft. Vi har tett dialog mellom ledere og fagarbeidere i industrien. For å lykkes må bedriftene se hvilke muligheter som ligger i utviklingen, og evne å samarbeide på tvers av bransjer og næringer.

Mange må gjennom en teknologisk omstilling for å styrke konkurransekraften, og dette kan bli utfordrende spesielt for de små og mellomstore bedriftene. For små aktører kan det være krevende å hente kunnskap, ta i bruk og utvikle ny teknologi. Automatisert produksjon i spesialiserte næringer krever spesialtilpasninger og investeringer i forskning og utvikling.

Behovet for økt digitalisering er en sentral del av dette. Jeg er glad for at næringslivet har tatt initiativ til samarbeid om hvordan denne utfordringen kan møtes. Forslaget om etablering av et toppindustrienter er møtt med stor interesse i næringslivet og i akademiske miljøer. Et stort antall bedrifter og FoU-institusjoner har også engasjert seg.

Nærings- og fiskeridepartementet deltar i finansieringen av forprosjektet sammen med etablererbedriftene. Vi har hatt flere møter med initiativtakerne, og vi har fått innspill til den kommende industrimeldingen av etablererbedriftene. Vi deler i stor grad utfordringsbildet som skisseres, og utfordringene og mulighetene som ligger i den teknologiske utviklingen, vil selvsagt bli belyst og drøftet i industrimeldingen. Jeg er veldig positiv til tanken om å dele kunnskap og etablere samarbeidsarenaer. Tiltaket kan bidra til raskere og bedre koblinger mellom ulike kompetanser, prosjekter og sektorer i ulike deler av landet. Det har da også vært denne regjeringen som har styrket klyn-

gepolitikken gjennom satsing på klynger og det å oppgradere klyngene til et enda høyere nivå i denne perioden.

I statsbudsjettet for 2017 har vi også foreslått å opprette en «katapultordning». Det skal bidra til deling av informasjon og kunnskap gjennom at bedrifter og FoU-aktører kan bruke og teste ut og demonstrere ny teknologi og nye løsninger.

Jeg ser fram til ferdigstillingen av arbeidet i forprosjektet og prospektet som skal legges fram på nyåret. Det er viktig at toppindustriserter finner sin rolle og sine oppgaver i samarbeid med andre aktører. Det må legges vekt på at senteret har en godt gjennomtenkt organisering og en god forretningsmodell. Med hensyn til spørsmålet om videre statlig engasjement i prosjektet må vi avvente det til vi har tilstrekkelig grunnlag for å vurdere statens rolle når forprosjektet er avsluttet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Else-May Botten (A) [10:40:09]: Jeg er veldig glad for at statsråden er positiv til dette, og for at det er satt i gang et forprosjekt. Men det er store forventninger i industrien til at dette skal bli et realisert toppindustriserter, og at staten faktisk skal være med og ha en aktiv del i det. Spørsmålet mitt går på at vi ser at i statsbudsjettet for 2017 ligger det ingen penger inne fra regjeringspartiene. Hvis man er opptatt av å kjøre videre dette prosjektet og få realisert det, er det sånn at Høyre og Fremskrittspartiet allerede har bestemt at nei, dette skal ikke staten eller myndighetene ha noe med å gjøre, eller skal det være et virkemiddelapparat som partiene er med på?

Statsråd Monica Mæland [10:41:00]: Som jeg har redegjort for, mener jeg at dette kan være et veldig positivt prosjekt. Jeg er nok litt forundret over tidspunktet representantene fremmet dette forslaget på, for på det tidspunktet var det faktisk ingen som kjente innholdet i toppindustriserteret. Jeg har vært veldig opptatt av å få en gjennomgang av hva dette er, for hvem, hvordan og hvor. Det var slik på forsommeren at avhengig av hvem man spurte, fikk man helt forskjellige svar. Derfor har det vært viktig for meg å være i tett dialog med initiativtakerne og få i gang dette forprosjektet, nettopp for at det skal kunne materialisere seg.

Så tar vi stilling til dette når vi ser innholdet i senteret. Det må være noe som industrien etterspør, ikke minst de små og mellomstore bedriftene. Men staten er med, det er også de største bedriftene som har staten på eiersiden, og så vil forprosjektet avgjøre på hvilken måte staten skal bidra. Men vi er fullt ut i stand til å treffe avgjørelser hvis vi mener at det er riktig.

Else-May Botten (A) [10:42:02]: Jeg er veldig enig i at det er viktig å få rammene på plass, og jeg er veldig glad for at statsråden nå jobber med det. Men jeg håper jo at man har en litt mer offensiv innfallsvinkel til det og tenker at ja, det skal kanskje ikke ta et år før man har de rammene på plass, og så skal dette komme i 2018-budsjettet eventuelt. Her er det ingen signaler fra regjeringen om at man ønsker å følge det opp økonomisk. Det er derfor jeg lurer på: Opplever statsråden at det er den mest offensive måten å gjøre dette på, eller burde man faktisk ha lagt inn penger for å kunne følge opp når man har rammebetingelsene klare?

Statsråd Monica Mæland [10:42:41]: Selv om det er fristende i et valgår å drive symbolpolitikk, er jeg opptatt av ikke å gjøre det. Jeg er faktisk opptatt av at vi lager og iverksetter tiltak som virker, og som treffer i den situasjonen vi er i. Jeg oppfatter det som veldig offensivt at vi tar initiativ til å møte etablererbedriftene, at vi tar initiativ til at det iverksettes et forprosjekt, at vi ber om en søknad om økonomisk støtte, som faktisk behandles på under 24 timer. Så i den grad man har trengt signaler fra staten, har man i aller høyeste grad fått det. Vi har også hatt møter gjennom høsten med prosjekter for å følge utviklingen. Så jeg er på alle måter positiv, men jeg er altså opptatt av at resultatet blir bra, og så er det fullt mulig å engasjere seg når og på det tidspunktet det er aktuelt for statens del.

Else-May Botten (A) [10:43:31]: Nå er det jo sånn at i budsjettet ligger det 50 mill. kr til en katapult, men innretningen er ikke oppklart der heller. Der har man altså penger, men når det gjelder toppindustriserteret, som man også bygger opp under å vise at man ønsker, har man ikke penger. Hva er forskjellen? Det burde jo kanskje være lettere å få til ett toppindustriserter enn mange katapulter i forhold til innretningen. Hva er det som gjør at man egentlig ikke klarer å treffe innretningen på noen av de områdene, verken på toppindustri eller katapult, men har penger til katapult og ikke toppindustriserter?

Statsråd Monica Mæland (H) [10:44:07]: Vi har penger til toppindustriserter. På dette tidspunktet er det de ber om, prosjektstøtte. Der bidrar vi. Vi har ikke fått noen søknad, ingen søknad, fordi prosjektet ikke er ferdig, og i motsetning til representanten vet jeg heller ikke hva innholdet skal være – det er mulig at representanten har andre opplysninger enn meg. Men dette jobbes det med. De som etablerer dette, er altså ikke klare for å komme med en søknad om innholdet.

Når det gjelder katapulter, har vi fått veldig tydelige innspill på hva dette er. Dette er testsentre, dette er på mange måter industriens sløydaler, som kan etableres i ulike deler av landet, innenfor ulike næringer, som skal utarbeides i samarbeid med industrien, og dette er et av de innspillene – kanskje det viktigste – vi har fått i vårt møte med næringslivet om industrimeldingen.

Geir Pollestad (Sp) [10:45:04]: Det er jo noko smått ironisk over at ein i ein debatt om industri 4.0 må teikna seg manuelt til replikk!

Me har fått meldingar frå denne regjeringa før. Nå ventar me på industrimeldinga, og ein forventar at dette toppindustriserteret skal verta omtalt der. Men eg har eit generelt spørsmål knytt til industrimeldinga og innretninga på den, for då me fekk skogmeldinga frå regjeringa, var det ei veldig god verkelegheitsbeskriving, men blotta for politiske tiltak og politiske verkemiddel. Då er spørsmålet mitt knytt til industrimeldinga: Vil den vera beskrivande? Det antek eg, men vil den òg innehalda målretta tiltak i ein aktiv næringspolitikk?

Statsråd Monica Mæland [10:46:02]: Jeg kommer ikke til å gå inn på innholdet i industrimeldingen – den kommer som varslet rett over nyttår. Men det jeg kan si, er at måten vi har jobbet på, er å reise rundt og møte representanter for næringslivet, for industrien, for organisasjonene og for FoU-miljøene. Vi har fått innspill, konkrete innspill, som vi nå tar stilling til. Så ja, vi skal både være beskrivende og komme med konkrete tiltak. Katapult er altså et helt konkret tiltak som er spilt inn av indus-

trien. Generelt er jeg veldig glad for at det industrien melder tilbake, er: gjør mer av det regjeringen gjør av politikk på næringsområdet. Det er den store tilbakemeldingen vi får når vi reiser rundt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:46:50]: I innlegget mitt trakk eg fram talet på robotar i industrien som eit nøkkeltal på tilstanden i norsk industri når det gjeld utnytting av den nye teknologien. Meiner statsråden at Noreg ligg godt an i dag til å ta i bruk dei nye moglegheitene som teknologien gir på industrifeltet, eller meiner statsråden at vi ikkje ligg godt an?

Statsråd Monica Mæland [10:47:23]: Jeg tror jeg erkjenner, i likhet med representanten Pollestad, at vi gjennom årene har hatt et ganske annet næringsliv enn det mange andre land har hatt. Vi har valgt ut noen næringer som vi er veldig, veldig gode på, men som også er veldig dominerende, hvor vi har mye høyteknologi, og vi har veldig mye kompetanse. Olje- og gassnæringen er en slik næring, som er blitt veldig dominerende, og hvor vi er kjempegode og nesten ikke kan sammenlignes med andre land. Det betyr at resten av industrien har et stykke å gå. Det kan vi se på sammenligningen. Men vi må erkjenne at vår industri er annerledes enn mange andre lands. Vi har mye nisjeproduksjon, og det skjer mye positivt. Jeg er mye rundt i små og mellomstore bedrifter innenfor mange ulike næringer. De er i ferd med å ta i bruk ny teknologi. Digitalisering, robotisering og automatisering er for oss en fantastisk mulighet til å beholde industri, men kanskje også til å hjemføre industri, etter mange år hvor vi har gjort det motsatte.

Presidenten: Knag Fylkesnes kan få en replikk til, hvis han ønsker.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:48:24]: Tusen takk, president – eg begynte å lure på min eigen matematikk her. Det er teknologien her som gjer at vi berre må hugse.

Med beskrivinga til statsråden her, som eg deler: Vil statsråden kunne vere einig i at vi, når vi først no får industrimeldinga – så seint som no, mens alle andre industrialiserte land er i gang med nasjonale strategiar for fleire år sidan – ligg litt etter i dei nasjonale strategiane på dette viktige industrifeltet?

Statsråd Monica Mæland [10:49:12]: Etterpåklokskap er alltid en spesiell sportsgren. Det har jo gått veldig, veldig bra i Norge, og det er klart at behovet vårt for å gå i gang med denne typen strategiarbeid har vært annerledes enn for veldig mange andre land, som Tyskland, som Storbritannia, som vi har vært og besøkt, nettopp for å lære noe av måten de jobber på. Det er i hvert fall på høy tid at omstillingsarbeidet gires opp. Det skjønner alle i norsk næringsliv, selv om omstilling er en evigvarende del av det å drive industri. Men ja, vi er i hvert fall ikke for tidlig ute, for å si det på den måten. Det er på høy tid at vi får en moderne industripolitikk, med tanke på den utviklingen som kommer, og den kommer fryktelig fort, og alle, absolutt alle innenfor alle næringer, må ta det inn over seg.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Gunnar Gundersen (H) [10:50:14]: Jeg får først si at jeg får takke komiteen for en grei behandling av saken, det glemte jeg i forfjamselsen i starten.

Når det gjelder representanten Botten's innlegg, om at man vil se hva slags industripolitikk vi ønsker å føre, er det akkurat som statsråden sa: Vi ønsker å gjøre mer av det vi har gjort. Det har vært en politikk siden 2013: å fokusere på konkurransekraft, altså å investere i samferdsel, FoU, kunnskap, vekstfremmende skattelettelser – og ikke minst klynger – og der har man utøvd ganske mye. Signalet jeg får når jeg er ute i Bedrifts-Norge, er: gjør mer av det man allerede har gjort. Det er det man skal fokusere mest på. Noe annet tror jeg ikke noen av oss ville forvente heller.

Det er åpenbart viktig at vi begynner å dele kunnskap. Det gjelder rundt omkring i hele landet. Vi må få virkemidler som sprer kunnskapen rundt til hele landet. Litt kaldt vann i blodet kan man jo helle, for det er ingen som vet hva toppindustriserer skal inneholde ennå. Det er en prosjektskisse. Når man sier at man er klar til å bevilge penger og ser fram til noe som skal fungere over hele landet, så sier vi: Ja vel, det er selvfølgelig det vi må vente på og se. Men jeg har sett noen planer for toppindustriserer som minner mer om at man nærmer seg et statsstøttet konsulentselskap, med ganske store bevilgninger. Da tror jeg man får et litt annet perspektiv på det. La oss nå vente og se hva som faktisk kommer ut av planleggingen, så tar vi stilling til det da.

Regjeringen har som sagt varslet nye tiltak gjennom kapultsentre. Det kan godt hende at toppindustriserer kan tilpasses den satsingen. Men det er for mange løse tråder til at vi kan gå lenger i behandlingen enn det vi har gjort i dag. Vi venter alle i spenning på hva som faktisk kommer.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:52:35]: Eg teikna meg på grunn av representanten Gundersens innlegg. Eg vil berre stoppe opp ved utsegna om at vi skal gjere meir av det vi har gjort. Vi skal sjølvsagt gjere meir av det vi har gjort, men den nye teknologien krev av oss at vi må gjere ting kvalitativt annleis. Det bildet vi ser frå andre land, er at ein frå offentleg side går ganske intervensjonistisk til verks, for ein ser at dette ikkje løyser seg av seg sjølv. Om vi tar USA, som på mange måtar politisk aksemessig ligg langt til høgre for den norske politiske aksens ideologisk sett og i måten ein tenkjer samfunn på, går ein der offensivt til verks med føderale midlar, statlege midlar for å seie det sånn, og fullfinansierar desse sentra, fordi ein ser at denne satsinga, den nye tenkinga, ikkje vil skje av seg sjølv.

Fiskeriministeren er også her. Dette er jo eit industrielt felt som er høgst relevant også på fiskeriområdet. Vi veit jo som næringskomité at det store og nye teknologiske skiftet ikkje skjer av seg sjølv, heller ikkje på fiskerifeltet. Her må det ligge nasjonale insentiv om ein skal få ting til å skje. Det er akkurat det som kjenneteiknar dei ulike industrinasjonane svar på den nye teknologien, det at ein har ein intervensjonistisk linje på dette området.

Derfor vil eg seie at for det første kan vi ikkje berre halde fram med det vi tidlegare har gjort, vi må faktisk gjere noko heilt nytt. For det andre må staten faktisk her, anten

ein liker det eller ikkje, spele ei veldig sentral rolle. Det har land som har regjeringar som ligg langt til høgre, anerkjent. Derfor vil eg bli veldig skuffa om ein i industrimeldinga kjem med gode skildringar, mens når det kjem til tiltakssida, er statens rolle for å få til det skiftet fråverande.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:55:06]: Sørlandet er en vakker del av Norge, og det er lett å la seg forføre hvis man får seg en uke i Arendal.

Planene om toppindustriiseret er veldig gode. Det er alle enige om. Men det er slik at da vi fikk det presentert i august i fjor, var det nesten uten innhold. Vi er i en omstillingstid. Det er det mange som har vært klar over lenge. Vi skal bruke de rette verktøyene. At man i denne salen blir angrepet på at man vil bruke den etablerte modellen – forstudie, forprosjekt og så prosjekt – når det gjelder hvordan vi skal bruke offentlige midler, finner jeg merkelig. Man har stilt seg positiv til initiativet som er tatt fra industrimiljøene. Man er åpen om at å dele kunnskap er et godt virkemiddel. Man har sagt at man skal dele, sette seg sammen, tenke godt og så komme med en skisse med mat i – så skal vi se om det er mulig å bevilge mer penger.

For to–tre dager siden ble vi angrepet i denne salen for at vi bruker for mye penger. Da må det være mulig å bli enige om at de pengene vi bruker, skal vi bruke riktig. Jeg tror det er stor enighet om hvordan det offentlige skal være en god medspiller til industrien i en omstillingsperiode. Da tror jeg også det er stor enighet om at når det gjelder de gode modellene for hvordan vi bruker midlene – forstudie, forprosjekt og så prosjekt – er vi på trygg grunn.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Presidenten har forstått det slik at deler av næringskomiteen var forhindret fra å møte under behandling av sak nr. 3 på grunn av brannalarm. Vi går derfor tilbake til behandling av sak nr. 3.

Sak nr. 3 [10:57:07]

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helga Pedersen og Odd Omland om å flytte forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes (Innst. 58 S (2016–2017), jf. Dokument 8:103 S (2015–2016))

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:57:11] (ordfører for saka): Vi hamna i ein litt uheldig situasjon med det tekniske behovet for å teste brannalarmsystemet, ein komité som var på blamøte og debatten som gjekk føre seg i salen utan at vi var klare over det. Panikken breidde seg i komiteen da vi skjønnte den tabben som var skjedd. Det var mykje spring i gangane. Mens dette skjedde, var det berre ein eller to i komiteen som sat i salen. Saksordføraren var ein av dei som var ute.

Forslaget frå Arbeidarpartiet om å flytte forvaltninga av investeringsfonda for Nordvest-Russland og Aust-Europa til Kirkenes har komiteen hatt til behandling, og vi har kome fram til ei samrøystes innstilling.

Komiteen er heilt einig med forslagsstillarane om at auka industrisamarbeid og næringsutvikling mellom Noreg og Nordvest-Russland er bra og eit nasjonalt mål. Men slik det er no, har forholdet mellom Noreg og Russland

gjort at dette har hamna i ein litt annan situasjon enn tidlegare. Det har også vore utfordringar knytte til kapitalforvaltninga av desse fonda. Investeringsfonda for Nordvest-Russland og Aust-Europa er evaluerte av Menon. Menon har kome fram til at det ikkje – eller knapt nok – er samfunnsøkonomisk lønsamt å fortsetje forvaltninga av fonda i dagens situasjon. Derfor har styret i Innovasjon Noreg også anbefalt at fonda skal avviklast eller først over til ein ny operatør.

Komiteen er einig i, og innstiller på, at fonda skal vidareførast, at dei blir slåtte saman og sett på under eitt, og at dei blir gitte eit nytt mandat, som er tilpassa dagens situasjon. Komiteen ser også utfordringa knytt til kapitalforvaltning. Komiteen ønskjer å knyte kapitalforvaltninga til eit kompetent miljø i Nord-Noreg, med eit ankerfeste i Kirkenes/Sør-Varanger.

Med det vil eg takke komiteen for eit godt og konstruktivt arbeid. Vi landa på semje i denne saka. Vi er nok alle enige om å få desse fonda til å fungere etter hensikta. Utfordringa er å finne eit godt miljø som kan forvalte det.

Odd Omland (A) [11:00:06]: Som en av forslagsstillerne vil jeg gi uttrykk for at jeg er veldig godt fornøyd med komiteens innstilling, og jeg takker både komiteen og saksordføreren for et godt samarbeid.

Bakgrunnen for dette forslaget har to sider. Sør-Varanger kommune er hardt rammet etter nedleggelsen av Sydvaranger Gruve og har i den sammenheng søkt om omstillingsmidler, og denne søknaden behandles separat av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Vi mener samtidig at det er viktig å se på andre virkemidler som kan være med på å stimulere til ny aktivitet. Investeringsfondet for Nordvest-Russland og Investeringsfondet for Øst-Europa ble i fjor evaluert av Menon, og der framkommer det at fondene ikke har fungert etter hensikten. I dag ber derfor Stortinget regjeringen slå sammen de to fondene og lage et nytt mandat for det sammenslåtte fondet, tilpasset dagens situasjon. I tillegg foreslår komiteen å legge det sammenslåtte fondet, som forrige taler nevnte, til et kompetansemiljø i Nord-Norge med ankerfeste i Kirkenes.

Jeg mener at stortingsvedtaket i dag er med på å styrke innholdet i nordområdesatsingen generelt, og i tillegg bidrar positivt i den omstilling Sør-Varanger kommune er inne i.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:01:45]: Jeg vil bare få legge litt kunnskap til saken. Sør-Varanger kommune har søkt om omstillingsmidler, og fått det, et omstillingsprogram på 40 mill. kr, så den delen av begrunnelsen er nok ikke stående. Sør-Varanger kommune har også, selv om de er i en vanskelig situasjon målt mot andre kommuner, faktisk fått en omstillingspakke som er større enn det man etter lover og regler kvalifiserer for, så her har regjeringen både vært på og vært raus med virkemidlene.

Når det gjelder fondene, er det faktisk – hvis man ser på historien – et godt bilde på at man skal være nøye med hvordan man bruker offentlige midler. Dette er fond som nesten ikke har vært i bruk på veldig lenge. Når vi tar kontakt med investormiljøene i Norge, sier man at det å investere i Russland er veldig vanskelig. Vi har gode eksempler på at det å være næringsdrivende i Russland er uhorvelig vanskelig. Vi har eksempler på næringsdrivende som er blitt arrestert, satt i avhør og utvist uten at det er mulig å

finne noen påviselig grunn. Dette er et komplisert terreng, det er et ikke-ferdigtegnert kart, og derfor har vi foreslått at man slår de to fondene i hop, derfor har vi foreslått at man ser på mandatet, utvider det, og retter det mer mot investering i Barents-regionen og Nordkalotten heller enn primært i Russland. Derfor har vi også, i motsetning til forslagsstillerne, sagt at vi må ha en anbudskonkurranse, og forvaltningen må legges til et kompetent miljø i Nord-Norge. Vi vet at det er mange gode folk i Sør-Varanger kommune og veldig mange gode miljøer, men vi er ikke helt sikker på at man finner de beste forvaltningsmiljøene for denne type fond i Sør-Varanger. Derfor har vi sagt at man skal lete i Nord-Norge, så får man målt det mot de andre miljøene.

Det verste vi kan gjøre nå, er at vi som ren symbolpolitikk bare plasserer pengene i Sør-Varanger og sier at nå har vi gitt dere mulighetene til å ta ting videre. Vi må være sikre på at vi har kompetente miljø, og derfor er heldigvis en enstemmig komité med på at vi skal følge de vanlige reglene for å forvalte disse pengene.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:04:22]: Jeg er veldig mye enig i det representanten Frank Bakke-Jensen tar opp. Jeg ønsker først og fremst å takke komiteen og takke forslagsstillerne. Jeg er veldig glad for at den saken som vi har til debatt her i dag, vil gå igjennom i Stortinget, men jeg vil også minne Stortinget om at jeg personlig fremmet identiske forslag i samme sak både i 2007 og i 2008. Det er godt at vi har en regjering i dag som er mye mer pragmatisk og løsningsorientert enn den forrige regjeringen, som stemte begge forslagene ned. Formålet mitt er i første rekke å takke komiteen for arbeidet og for at dette endelig går igjennom. Det er ingen tvil om at både vi som nasjon og Nord-Norge trenger et økt nærings samarbeid mellom Norge og Russland. Det sier seg selv at Sør-Varanger som et nasjonalt brohode overfor Russland bør være en helt sentral aktør i så måte. Igjen til komiteen: Tusen takk for et godt stykke arbeid.

Geir Pollestad (Sp) [11:06:09] (leiar i komiteen): Eg skal ikkje forlengja debatten ved å gå inn på lange vurderingar av representanten Fredriksen sine vurderingar av dei forskjellige regjeringane som har vore i det siste, anna enn berre å slå fast at ofte er det sånn at partimedlemskap har ein viss innverknad på måten ein vurderer ei regjeringss innsats på.

Så vil eg berre knyta ein kort kommentar til vedtaket og lokaliseringa. I vedtaket står det «kompetent miljø i Nord-Norge», men komiteen understrekar òg i forslaget til vedtak at det skal vera «med ankerfeste i Sør-Varanger». Eg vil be næringsministeren leggja merke til at i merknadene skriv komiteen at det skal vera «med siktemål om lokalisering i Kirkenes».

Line Henriette Hjemdal (KrF) [11:07:09]: Vi har en evaluering som forteller at disse fondene, slik de er innrettet i dag, ikke gir det utkomme som vi ønsker. Derfor er det bra at en samlet komité, og nå et samlet storting, vil slå sammen disse to investeringsfondene og få til noe nytt med et nytt mandat. Det er viktig, for det er en viktig region, det er en viktig del av landet vårt, og det er viktig med nærings samarbeid også over til Russland, dog med helt

andre krevende tilnærmelser enn hva man er vant med når det gjelder mange andre landegrenser.

For Kristelig Folkeparti er det viktig å understreke det som komitélederen nå sa om at dette investeringsfondet skal være i «et kompetent miljø i Nord-Norge, med ankerfeste i Sør-Varanger», og også den komitémerknaden som presiserer hvor det kan være, at det kan være i Kirkenes.

Vi ser fram til at vi får et nytt mandat, at vi får ett fond, at dette blir satt ut i livet, og at vi begynner å få resultater av noe som er veldig viktig.

Statsråd Monica Mæland [11:08:35]: Å flytte forvaltningen av fondet eller fondene til Kirkenes er, som det er nevnt, blitt foreslått to ganger, i 2005 og 2008. Begge gangene ble forslaget nedstemt. Nå stiller en enstemmig næringskomité seg bak representantforslaget. En samlet komité har også fremmet tilråding om at Investeringsfond for Nordvest-Russland og Investeringsfond for Øst-Europa slås sammen, at det lages et nytt mandat for det sammenslåtte fondet, og at forvaltningen av fondet legges til et kompetent miljø i Nord-Norge med ankerfeste i Sør-Varanger.

Investeringsfondet for Nordvest-Russland ble etablert med en bevilgning på 150 mill. kr i 1996. Fondet dekker Murmansk, Arkhangelsk, Nenets og Karelen i Russland. Fondet er kommersielt og kan nyttes til å foreta egenkapitaltilskudd eller gi ansvarlige lån på inntil 30 mill. kr til norske bedriftsetableringer i dekningsområdet. Fondet kan delta med 35 pst. av investeringen og må ha norsk medinvestor.

I sin levetid har Investeringsfondet for Nordvest-Russland investert i bare 15 prosjekter, som har sammenheng med høy risiko i Russland. Åtte har vært tilknyttet Sør-Varanger. Investeringsfondet har tap på ca. 30 mill. kr på ti solgte prosjekter. To prosjekter er solgt med gevinst. Fondets saldo er om lag 182 mill. kr. Det er tre gjenværende prosjekter i porteføljen. Den politiske og økonomiske situasjonen i Russland har selvsagt redusert norske bedrifters investeringslyst i Nordvest-Russland.

Investeringsfondet for Øst-Europa ble etablert i 1997 med en bevilgning på til sammen 120 mill. kr. Formålet med opprettelsen var å tilby statlig investeringskapital til norske selskaper som ønsket å etablere seg i markedet i Øst-Europa som ikke var dekket av Investeringsfond for Nordvest-Russland. Fondet er kommersielt og har stort sett de samme retningslinjene som Investeringsfond for Nordvest-Russland, bortsett fra at største beløp per investering er 15 mill. kr. Fondet har investert i 25 selskaper, det er ni selskaper igjen i porteføljen, og fondskapitalen på konto er i dag ca. 72 mill. kr. Fondet kan ikke investere i land som siden opprettelsen er blitt medlem av EU.

På oppdrag fra Innovasjon Norge evaluerte konsulent-selskapet Menon investeringsfondene i 2015. Menon fant at Investeringsfond for Nordvest-Russland ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt, mens Investeringsfond for Øst-Europa er på kanten til å være det. Innovasjon Norge ser investeringsvirksomheten som en stor risiko for selskapet og har i et brev til Nærings- og fiskeridepartementet bedt om at forvaltningen av investeringsfondene legges til en enhet utenfor selskapet, eventuelt at fondene avvikles.

Jeg konstaterer at næringskomiteen tilrår at fondene slås sammen, samt at det lages et nytt mandat. Det er i tråd med de innspill jeg har fått, og jeg er enig i at det er nød-

vendig å gjennomgå mandatet for ordningene, slik at de bedre kan tilpasses dagens situasjon.

Jeg merker meg også at komiteen ber om at forvaltningen av det nye fondet legges til et kompetent miljø i Nord-Norge, med ankerfeste i Sør-Varanger. Det skal vi selvsagt vurdere. Det avgjørende er at fondene forvaltes av dyktige fagfolk med kunnskap om Russland og landene i Øst-Europa, og som har erfaring med å forvalte statlige midler i risikofylte investeringer.

Helt avslutningsvis kan jeg nevne at Investeringsfond for Nordvest-Russland, eller et sammenslått fond, fortsatt vil være et tilbud til norske selskaper som ønsker å etablere seg i fondenes virkeområde, dvs. i Russland og land i Øst-Europa som ikke er medlem av EU.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. Da skal Stortinget behandle sak nr. 6.

Sak nr. 6 [11:12:33]

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om å åpne havet for ungdomsfiske hele året (Innst. 61 S (2016–2017), jf. Dokument 8:126 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra komiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Oskar J. Grimstad (FrP) [11:13:25] (ordfører for saka): Det er i dag brei politisk einighet om at fiskeri og sjømat skal ha ein større plass i framtidens næringsutvikling i Noreg, og det er naudsynt med aktiv rekruttering til næringa.

Gjennom ungdomsfiskeordninga kan unge over 12 år få prøve seg i næringa som sommarjobb. Ordninga er avgrensa gjennom krav til kva for reiskapar som skal brukast. Forslagsstillarane meiner at ungdomsfiskeordninga bør bli utvida, slik at dette enkle og greie tiltaket for å gi ungdommen ein sjanse til å prøve seg i næringa skal gjelde heile året.

Det er delte syn på tryggleiken i dette når det gjeld unge heilt ned til 12–13-årsalderen, som kan møte krevjande vêrforhold og omgang med farleg utstyr i kalde, nærmast arktiske forhold i vinterhalvåret. Men ein samla komité er einig i at ungdomsfiskeordninga og dessutan skulekvotar og lærlingvoteordninga er viktige tiltak for naudsynt rekruttering.

Skal Noreg som leiande fiskerinasjon framleis vere i leiinga, er det viktig at rekrutteringa til sjøs er god. I dag peikar mange på at det kan vere grunn til å bekymre seg for ei utvikling der det jamt over blir rekruttert for lite ungdom til næringa, og ein stadig større del av fiskarane er nær pensjonsalder. I innstillinga til sjømatindustrimeldinga bad eit fleirtal regjeringa utarbeide ein strategi for å styrkje re-

krutteringa til fiskerinæringa, og at ein også burde utgreie ungdomsfiskeordninga.

I innstillinga vår i dag er komiteen opptatt av at det er viktig å få belyst følgjande problemstillingar som grunnlag for å gå vidare med spørsmålet om ungdomsfiske hele året: omsynet til behandling av råstoff, kvalitet, tryggleiksaspektet – som eg var inne på ved å utvide ordninga til heile året – kapasitetsmoglegheiter ved mottaksanlegg og konsekvensar for kvoteuttak. Ein peikar også på at ei eventuelt endra ordning må spesifisere dei aldersgruppene det skal gjelde for, og andre kriterium som skal gjelde for deltaking.

I innstillinga fremjar fleirtalet i komiteen, medlemmer frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med strategien for rekruttering til fiskerier om å utrede ungdomsfiskeordningen og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Det gir eit handlingsrom, og etter nærmare diskusjon går også regjeringspartia inn på dette forslaget.

Ein samla komité meiner at det er viktig at berekraftige omsyn blir varetatte med denne ordninga, og viser til brevet av 13. oktober frå fiskeriministeren. Komiteen støttar at ordninga ikkje skal innebere utfordringar for våre tilsynsmyndigheiter, og dessutan at ordninga ikkje må medføre store kontrollmessige utfordringar, og då særleg i den hektiske perioden av året der vinterfisket går føre seg, med særleg store fangstar. Det er svært viktig at fisket blir gjennomført på ein berekraftig måte, og at ikkje ressursuttaket blir uforsvarleg høgt.

Heilt til slutt vil eg takke komiteen for eit godt samarbeid og tilrår med dette innstillinga frå komiteen.

Ingrid Heggø (A) [11:16:58]: Forslagsstillarane set fokus på eit veldig viktig område, nemleg korleis vi kan få til ei vellykka framtidig rekruttering i fiskerinæringa. Saksordføraren har greidd ut om synet til komiteen på ein veldig god og ryddig måte, og eg vil berre peika på nokre av grunnane til at vi ikkje går inn på desse framlegga.

Det har å gjera med det faktum at framlegga er utan konsekvensutgreiing, og ministeren har i sitt svarbrev òg peika på nokre utfordringar ved å vedta eit framlegg om å utvida ungdomsfiskeordninga til å gjelda heile året. Det er avgjerande viktig å få belyst alle desse sidene, før ein går vidare med eit slikt framlegg. For Arbeidarpartiet er det alltid viktig at vi veit konsekvensane, før vi går inn på eit framlegg, sjølv om vi støttar intensjonen i det framlegget som ligg føre, om at det er viktig å betra rekrutteringa og vekkja interessa såpass tidleg som det ungdomsfiskeordninga faktisk gjer.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:18:22]: Målt mot de rekrutteringsverktøyene vi hadde for ikke veldig mange år siden, ville dette ha vært et ganske greit forslag, men det er slik at vi i løpet av tre år har innført noe som heter lærlingkvote. Det vil si at ungdom som har tatt en utdanning på en fagskole og har behov for å komme om bord i en båt for å lære yrket, får med seg en egen kvote. Dette er et veldig godt lærlingtilskudd til flåten, og det har vært veldig vellykket.

Vi har doblet kvoten til fagskolene – de yrkesskolene som utdanner unge mennesker for at de skal rekruttere til

fiskeryrket. De har fått doblet kvoten sin slik at de nå har råstoff til å gå ut med båtene og fiske. Det gjør at den utdannelsen er blitt mye bedre, og vi har en ungdomsfiskeordning om sommeren som gjør at ungdom som har lyst til å snuse på dette yrket, kan gjøre en avtale med en registrert fiskebåt og gå ut.

Det gjør at vi nå ser at vi får ungdom til yrket, og vi får ungdom til yrket gjennom et veldig godt kvalifisert opplæringsløp. Derfor, målt mot ekstra byråkrati og ekstra kostnader ved å ha et kontrollorgan oppe og kjøre gjennom alle feriene – juleferie, påskeferie – da de etablerte fiskerne gjerne også vil ha ferie, mener jeg faktisk at effekten vil være veldig liten. Vi rekrutterer godt til yrket nå, og ungdommen har fått gode virkemidler for å bli gode fagfolk i det som er en av Norges viktigste næringer.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [11:20:16]: Fiskerieringen er en av våre viktigste næringer og en viktig del av framtidens næringsliv i Norge. Det er gode tider i fiskeriene. Etterspørselen etter norsk sjømat øker, og tidligere i høst kom det tall som viste at vi i 2016 nok en gang slo alle rekorder. Norske fartøy fisket fisk og skaldyr til en verdi av 16,9 mrd. kr, noe som er en økning på 2,7 mrd. fra året før. Det viser at det ligger store muligheter og potensial i denne næringen.

Så er det også slik at vi har noen utfordringer, og en av utfordringene er nettopp dette med rekruttering. Rekrutteringen går ned. Ungdom kan oppleve det som vanskelig å komme inn i yrket, man får færre møter med næringen enn tidligere, og skal vi sikre sjømatnæringen nok kompetanse i framtiden, må vi legge til rette for at unge mennesker synes fiskerisektoren er spennende – ja, at det er attraktivt.

Da mener Kristelig Folkeparti at ordninger som ungdomsfiskeordningen kan være viktig nettopp for å legge til rette for møte mellom ungdom og næring og gi dem en smakebit på hvordan livet som fisker er. Derfor støtter vi forslagsstillernes intensjon om økt rekruttering og mener at revitalisering av ungdomsfiskeordningen kan være et viktig steg å ta.

Men det er også noen problemstillinger vi må se nærmere på før vi tar denne beslutningen. Derfor er det da også en samlet komité som peker på dette i innstillingen. Det er viktig at vi sikrer at ordningen er treffsikker og riktig rammet inn. Derfor er da Kristelig Folkeparti sammen med Arbeiderpartiet, Venstre og SV med på å be regjeringen utrede ungdomsfiskeordningen og komme tilbake på egnet måte.

Jeg synes det er prisverdig at også representanten Oskar J. Grimstad sier at de nå i salen vil støtte dette forslaget. Det viser at det er mulig å skape gode, brede flertall for en viktig næring, for en viktig spyspiss inn i denne næringen, som er ungdommen.

Pål Farstad (V) [11:22:50]: Ungdomsfiskeordningen har bidratt til at ungdom har kunnet skaffe seg et innblikk i og et stykke på vei forståelse av hva fiskeryrket innebærer. Jeg sier et stykke på vei. En utvidelse av denne ordningen til de deler av året da det ikke er like smult som på sommeren, vil gi et enda bedre innblikk i hva det vil si å være fisker.

Men det gir også noen nye utfordringer hvis denne ordningen skal utvides. Hva med sikkerhetsaspektet ved å utvide ordningen til de deler av året som har et grovere vær?

Hva med kvalitetsbehandlingen av fisken? Fiskeriet er et fag som skal læres, og det stilles stadig strengere krav til kvalitet og hvordan fiskeredskap håndteres. Hva med kontrollmessige utfordringer og kapasitet ved fiskemottak i sesongfiskeriene og konsekvenser for kvoteuttak? Hva med avgrensning av aldersgrupper og andre kriterier som skal gjelde for deltakelse? Dette må det ses nærmere på, slik komiteen ønsker.

Jeg har lang fartstid i fiskerieringen, og rekruttering til fiskeryrket er jeg virkelig opptatt av. Norge har hele tiden behov for at lærevillig og interessert ungdom bestemmer seg for å velge fiske som yrkesvei. Hvis vi skjønner våre fiskebestander godt, slik vi gjør i dag, er dette en næring med et evighetsperspektiv, en næring som også i framtiden vil bidra solid til norsk økonomi og velferd. Jeg synes det er grunn til å gi honnør til SV som setter dette spørsmålet på dagsordenen, og jeg er sikker på at vi finner løsninger for et utvidet ungdomsfiske.

Jeg vil bare avslutte med å si at det er prisverdig at Høyre og Fremskrittspartiet nå blir med på «fellesen».

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:25:20]: Eg vil først takke komiteen for eit konstruktivt arbeid rundt representantforslaget vårt. For SV er det akseptabelt at vi ser dette i samheng med strategi for rekruttering til fiskeria, som vi skal handsame igjen når han kjem tilbake til Stortinget på eigna måte.

Vi hadde ein debatt seinast i går der vi snakka om at vi alle deler ambisjonen om at Noreg skal vere verdas leiande sjømatnasjon. Skal vi klare det, må det vere folk til å vere ute på havet, som har erfaring med havet og kan ta imot fisken og verdiane frå havet. I dette arbeidet er moglegheita for ungdom å starte tidleg og kome seg tidleg ut på sjøen ei rygggrad. Vi ser korleis folk har begynt i det små i kystfisket og bevegde seg innanfor andre næringar innanfor det maritime, innanfor offshore osv. Utan den rekrutteringsbasen som kjem frå kystens folk og som skjer på ungdomsnivå rundt omkring, ville ikkje Noreg ha vore i nærleiken av å ha den rolla vi faktisk har internasjonalt med alt som er utanskjers og utanfor kysten.

Dette arbeidet er ekstremt viktig. Så er utviklinga slik, som ein veldig godt beskreib det, at viss du går rundt omkring på kaiene, ser du at folka der har meir hår i øyra enn på hovudet. Det skjer ei forgubbing. I 1990 var 40 pst. av fiskarane under 40 år. I dag er 30 pst. under 40 år. Det er kanskje eit halvt år i auke kvart år, altså nesten sånn at du får ein auke år for år. Det er altså ein veldig alarmerande situasjon, og dette er ikkje berre alarmerande for fiskerifellet, dette er alarmerande for Noregs ambisjonar på havområdet generelt.

Så vi treng å gjere noko. I denne samanhengen peikte vi da på ungdomsfiske som den første terskelen for å kome inn. Altså den første inngangsbilletten til å begynne å kome i gang og få smaken på det å jobbe på havet. Forsking viser at det er avgjerande for om du seinare vier livet til dette arbeidet. Kjem du opp i 20-åra, skjer veldig lite av rekrutteringa der. Det er i ungdomstida, på den nedre delen av 20-åra, at rekrutteringa skjer.

Men det er klart det er mange andre sider ved rekrutteringa til fiskeria, og det er også mange omsyn vi må ta. Andre dimensjonar som også har innverknad på den totale rekrutteringa til fiskeria og til havfeltet generelt, er yrkesfagopplæringa, lærlingkvoten som er knytt til dei, og re-

krutteringskvoteordninga – dette har også små roller i dette. Generelt har det vi ser rundt omkring i kommunane med tilskot for å etablere seg som fiskar, vore stor suksess mange stader.

Så er det den store elefanten i rommet i denne saka: Terskelen for å kunne bli fiskar har blitt høgare. Det er rett og slett dyrare å kome inn i fisket for unge menneske som ønskjer å bli sjølvstendige fiskarar. Så alt dette bidreg negativt til å møte utfordringa med forgubbinga vi ser i fiskeria. Derfor er det ekstremt viktig at vi er offensive på dette området. Eg trur uansett kva ulike parti meiner om korleis strukturen i norsk fiskeri skal vere i framtida – om det berre skal vere nokre få trålarar som skal ta opp all fisken, eller om det skal vere ein variert fiskeflåte – er vi alle avhengige av å ha ei sterk rekruttering av ungdomar til havet. Derfor meiner eg det er så viktig at vi får sett dette på tapeten.

Dette er i stor grad eigentleg ei utsetjing av å behandle denne saka reelt. Men det betyr at vi kanskje kan få ei enda større og meir omfangsrik behandling av denne saka. Når statsråden kjem med denne strategien til Stortinget, ser eg verkeleg fram til at han er ordentleg ambisiøs. For viss ikkje han er ambisiøs, trekkjer det teppet under dei felles visjonane våre om at Noreg skal vere ein verdslieande sjømatnasjon.

Statsråd Per Sandberg [11:30:13]: Ambisiøse skal vi være. Det er nesten som det var rigget fra representanten Knag Fylkesnes, for nå kom det en hel masse flott ungdom på galleriet, og da er det greit å behandle en sak som handler om å rekruttere ungdom inn i fiskeri og havbruk – det er en god debatt i så måte.

Formålet med ungdomsfiskeordningen er å bidra til rekruttering til fiskerinæringen – en fiskerinæring som er annerledes i dag, og som vil være annerledes i morgen, men som er viktig. Det er ingen ny ordning. Det er en ordning som har blitt godt mottatt langs kysten helt siden den ble innført på 1990-tallet. Jeg mener, i likhet med alle andre, at det fortsatt er viktig å legge til rette for at ungdom langs kysten og også ungdom fra innlandet og fra de store byene kan få lov til å prøve seg i fiskeryrket. I tillegg til ungdomsfiskeordningen har vi de siste årene forsterket skolekvoteordningen. Vi har innført lærlingekvoter og lagt til rette for elevbedrifter innenfor fiskeri.

Det er i utgangspunktet små forskjeller mellom ungdomsfiskeordning og adgangen til fritidsfiske. Begge ordningene åpner for at fangstene kan omsettes, og selve fiskeaktivitetene er i utgangspunktet underlagt de samme begrensninger når det gjelder valg av redskap som kan brukes.

Hensikten med å innføre en særlig ungdomsfiskeordning var i stor grad å skape oppmerksomhet om hvilke muligheter som faktisk finnes, og hvilke muligheter som ligger tilgjengelig i det åpne fisket for ungdom som ønsker en sommerjobb.

Til tross for mange likheter har ikke ungdomsfiske vært omfattet av de samme kvantumsbegrensningene som fritidsfiske. Svake bestander av kysttorsk har vært argumenter for å innføre en kvantumsbegrensning også i ungdomsfiskeordningen. Men fram til nå har det vært vurdert slik at redskapsbegrensningene som ligger i ordningen, anses som tilstrekkelige i så måte. Den som deltar i ungdomsfiskeordningen, har imidlertid, i motsetning til fri-

tidsfiskeren, fått anledning til å benytte registrert fiskefartøy dersom dette fartøyet ikke er i ordinær drift i den perioden det benyttes til ungdomsfiske. Dette framhever at ungdomsfiskeordningen er noe mer enn den generelle ordningen for fritidsfiske. Ungdom kan sjelden stille med eget fartøy, og jeg mener at et slikt unntak til å benytte ordinært fiskefartøy er et godt og nødvendig tilbud for ungdommen.

Som alle vet, er det store forekomster av fisk nær kysten i vinterhalvåret, og den kommersielle flåten lander store kvanta i et svært høyt antall av landingene. Den store omsetningen i vinterhalvåret innebærer også utfordringer for tilsynsmyndighetene. Deres oppgave er å påse at vi får en riktig oversikt over ressursuttaket fra havet, som jeg tror vi alle sammen er enige om, og derfor bidrar til at vi får en bærekraftig forvaltning av bestandene, slik at de som kommer etter oss, også har ressurser å høste av. Dersom et registrert fiskefartøy kan benyttes i ungdomsfiskeordningen når det er høysesong i fiskerierne, etter at fartøyet kvote i yrkesfisket er fisket opp, medfører det nye kontrollutfordringer. Jeg ønsker ikke at vi skal pålegge kontrollmyndighetene en ekstra belastning når formålet med å bidra til rekruttering av unge inn i fiskerinæringen totalt sett er godt ivaretatt med eksisterende ordninger.

Selv om det kan virke forlokkende at ungdommene skal få delta i vinterfisket, ser jeg at forslaget fra representantene Knag Fylkesnes og Valen vil medføre unødige store kontrollutfordringer, særlig i den hektiske perioden av året da vinterfisket foregår. Det vil ikke være mulig å gjennomføre et sånt forslag uten at vi får et betydelig større byråkrati av et fiskeriregelverk som allerede i utgangspunktet er svært komplisert. Den løsningen vi nå har med ungdomsfiskeordning i mesteparten av sommerferien, og med elevbedriftsordning, skole- og lærlingekvoter er samlet sett svært godt egnet til å oppmuntre til rekruttering til norsk fiskeri. Da får vi som tilsynsmyndigheter også opprettholdt våre forpliktelser til å få gjennomført fisket på en ansvarlig og god måte.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:36:06]: Det er vanskelig for meg å sjå kva regjeringa har tenkt å gjere som verkeleg monar for å sørje for at ungdom tidleg kjem seg ut i fiske, når ein er så avvisande til å sjå på ungdomsfiskeordninga som Sandberg var i innlegget sitt. Den gigantiske prisutviklinga vi har sett innan fiskeria dei siste åra, gjer at ungdom har store problem med å kome seg inn i fiske. Då er det ekstremt viktig at ein – i alle fall sett frå perspektivet til regjeringspartia – har andre ordningar som gjer at ungdom kan kome inn. Men når ein då avviser dette, som statsråden gjorde i innlegget sitt, lurar eg på korleis Sandberg skal sørje for å få til denne rekrutteringa.

Statsråd Per Sandberg [11:37:12]: Jeg vet ikke om jeg var avvisende. Representanten Knag Fylkesnes viser til andre ordninger. Jeg var så vidt inne på det, men jeg kan gjerne ta alle ordningene. Vi har en ungdomsfiskeordning. Ordning med ungdomsfiske gir ungdom mellom 12 og 15 år anledning til å drive fiske i sommerferien. Vi har undervisningskvoter gjennom elevbedriftsordning – det er et pedagogisk program hvor elever i grunnskolen

erfarer hva det innebærer å starte med fiske osv. Vi har undervisningskvoter gjennom skolekvoter, som tildeles videregående skoler som underviser i naturfag og fiske og fangst. Vi har undervisningskvoter gjennom lærlingekvoter. Lærlingekvotene er tenkt for de siste to årene, hvor lærlingene er i praksis om bord i et fartøy. Vi har også rekrutteringskvoter.

Vi har en rekke ordninger som jeg mener vi kan forsterke og bruke i mye større grad – og det gjør vi. Jeg har nå til vurdering bl.a. dette med rekrutteringskvoter og kriteriene for å få rekrutteringskvoter. Vi kan sannsynligvis gjøre mer innenfor de ordningene som allerede ligger der, i stedet for å utvide ungdomsfiskeordningen, som vil skape komplikasjoner både med hensyn til sikkerhet og kontroll.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:38:25]: Poenget er at oppslutninga rundt ungdomsfiskeordninga har gått ned dei seinare åra. Organisasjonar, og også ungdomen sjølve, meiner at det å utvide ordninga vil kunne føre til større oppslutning rundt ho. Ungdomsfiskeordninga har i utgangspunktet problem; ein slit med å få folk til å ta ho ordentleg i bruk. Ein bør sjå på den ordninga, utvide ho på ulike måtar – altså vere imøtekomande.

Ja, det er nokre store utfordringar her også, men eg trur at om målet er å sørje for at ungdom raskare kjem ut i fiske, slik at ein får smaken på sjøen tidleg, er ungdomsfiskeordninga eller liknande typar ordningar retta mot ungdom i den fasen, ekstremt viktig. Når dette no går ned, er spørsmålet: Kva tenkjer statsråden da at ein skal gjere om ein avviser forslaget frå SV om å utvide ordninga til å gjelde for heile året?

Statsråd Per Sandberg [11:39:30]: Jeg er helt enig med representanten Knag Fylkesnes i at vi alle sammen har et ansvar for å markedsføre ungdomsfiskeordningen. Hvis det er lavere rekruttering nå, kan vi alle sammen, tror jeg, bidra til å drive markedsføring rundt den ordningen som eksisterer i dag, for å få flere til å slutte seg til. Der har vi alle en felles utfordring. Hvis det er det som er bekymringen til representanten Knag Fylkesnes, kan jeg som statsråd også gjøre betydelig mer for å markedsføre denne ordningen. Jeg tror også at næringskomiteen vil bidra i stor grad med å markedsføre den. Hvis det bare er å rekruttere flere inn i ungdomsfiskeordningen, tror jeg vi har noe til felles. Men det behøver ikke å bety at vi utvider, for det skaper utfordringer på den andre siden, og det kan skape negativt omdømme rundt ungdomsfiskeordningen hvis vi utvider den til hele året, og skaper problemer i store deler av sesongen med hensyn til sikkerhet og kontroll osv.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:40:27]: Da forstår eg statsråden rett, at ein skal sjå på ordninga for å sjå om det er mogleg gjennom informasjonstiltak å auke tilslutninga til ho. Det får vi berre håpe fungerer. Så får vi kome tilbake til om sjølve ordninga skal utvidast eller ikkje.

Eit nærslakta tema til det å sørje for at folk kjem inn i fisket, får smaken av og blir interessert i det, er at dei òg seinare kan få eit liv på havet som sjølvstendige fiskarar.

Statsråden og eg har hatt ein diskusjon per spørsmål og svar om desse tinga, og eg vil difor spørje statsråden om han er bekymra for den prisutviklinga som vi no ser, iallfall gjennom media. Eg veit at statsråden ikkje har tilgang

på den typen informasjon – eg har ikkje den typen statistikk sjølv over prisutviklinga på kva det kostar å komme seg inn i fisket – men er han bekymra for den utviklinga som no skjer, og at den har uheldige konsekvensar for rekrutteringa av unge fiskarar til yrket?

Statsråd Per Sandberg [11:41:30]: Absolutt. Disse diskusjonene har representanten Knag Fylkesnes og jeg hatt gjennom snart ett år. Vi har jubileum med meg som fiskeriminister nå den 16. desember – da har jeg sittet her i ett år. Vi har hatt mange friske, gode diskusjoner, og denne type debatter er veldig viktig.

Så vet jeg ikke om det er riktig at jeg skal si at jeg er bekymret over prisutviklingen, for den har vært sånn over lang, lang tid, og det at man har en slik prisutvikling, betyr også at det går veldig godt. Det betyr at det går i riktig retning både når det gjelder eksporttall, rekruttering og utbytting av fartøy – vi setter ny eksportrekord i år igjen, sannsynligvis passerer vi 90 mrd. kr. Det går rivende godt i Nord-Norge.

Det er jo sånn at for ungdom å komme seg inn i næringslivet, eller komme seg inn på boligfronten, så er det utfordringer. Jeg tror ikke på det å legge til rette for kapital, eller at noen innenfor enkelte yrker skal ha andre ordninger for å komme seg inn, kjøpe seg båt osv. Jeg er tilhenger av at også ungdom går steg for steg for å komme seg inn i næringslivet.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:42:43]: Eg var ikkje klar over at vi hadde eit jubileum snart, og eg trur at statsråden og eg faktisk møtte kvarandre den 16. desember, så vi får satse på eit dakapo på Dagsnytt 18 over kanskje same tema, men fornya.

Når det gjeld denne utviklinga, er det ei utvikling som direkte påverkar rekrutteringa, for det gjer terskelen høgare for å kome inn. Som statsråden var inne på, så er dette ei utvikling som har skjedd over tid, men som har eksplodert det siste året. Det er berre å spørje dei ulike meklarhusa, om statsråden har ønske om det. Det har eksplodert under statsråd Sandberg sitt snart eittårige jubileum – det har han sørgt for. Det går bra med dei norske fiskeria på den eine sida, men mindre bra med dei unge fiskarane som kjem inn – altså, dei unge menneska tar i mindre grad del i den verdiskapinga. Vil fiskeriministeren iallfall ta initiativ til å skaffe informasjon om korleis prisutviklinga har vore, sånn at statsråden er informert om utviklinga?

Statsråd Per Sandberg [11:43:54]: Nå deler ikke jeg representanten Knag Fylkesnes sine bekymringer på det feltet, for jeg har registrert at det siste halve året har vært veldig positivt faktisk. Flere og flere ungdommer satser, og satser stort, for å komme seg inn i fiskeryrket. Mye av årsaken til at man kan satse nå, er at verdien på det man har, er blitt like stor lengst nord i landet som sør i landet. Derfor er det mye enklere nå å få finansiering til å gå inn med stor tyngde i fiskeri. Jeg har fått en rekke positive tilbakemeldinger om ungdom som virkelig nå satser. Jeg tror at når man får flere og flere ungdommer som står fram på denne måten, er det i seg selv en rekrutteringsarena for å få flere ungdommer til å satse stort på å gå inn i fiskeri.

Så registrerer jeg – politisk er jo kanskje representanten Knag Fylkesnes og jeg like – at vi tar i når vi skal få fram

argumentene våre. Men at det har eksplodert, eller at det fosser ut med fartøy, eller slike ting – jeg vil ikke dele den oppfatningen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:45:25]: Vi skal ikke legge fra oss virkningen av de debattene vi fører i denne salen. Jeg vet ikke om det er parlamentarisk riktig, men av og til kan man få en følelse av at representanten Knag Fylkesnes er født bedrøvet. På den måten han evner å snakke ned en næring som fiskerierne i denne salen, kan man nesten lure på om han er interessert i at det skal rekrutteres til næringen, eller om det er en næring han har liggende på nattbordet kun for å dekke eget markeringsbehov.

Det er feil at det er veldig dyrt å komme seg inn i næringen. Det er veldig mange unge mennesker som kommer inn i fiskerinæringen i dag. De kommer inn i åpen gruppe, de kjøper seg en fiskebåt, og de får lov til å delta der.

Den strukturvoteordningen som representanten Knag Fylkesnes til stadighet angriper, kom for at fellesskapet ikke var interessert i å bruke offentlige midler på å modernisere flåten. Strukturvoteordningen er ganske enkelt en ordning som sier til næringen at dere må gjerne modernisere flåten, dere må gjerne lage moderne arbeidsplasser, dere må gjerne legge til rette sånn at unge mennesker vil komme inn i næringen deres, men dere må ta kostnaden selv. Det er strukturvoteordningen – og den har virket. Vi har altså fornyet en fiskeflåte som i dag er effektiv, og som i dag står i stil til det ressursgrunnlaget vi har. En for stor flåte er jo den største faren verden over, hvor man har for mange fiskere, for mange båter, til det ressursgrunnlaget man har. Vi rekrutterer altså unge mennesker inn i en moderne flåte som leverer kvalitativt god fisk til et voksende marked. Det kan nesten ikke være en vakrere arena å gå inn i. Og det kommer unge mennesker dit. Så har vi noen ordninger som gjør at vi nå har de samme betingelsene for å investere i et fiskefartøy i Finnmark som det man har i Nordland, mens man for et år siden så at folk måtte flytte fra Alta til Vesterålen for å få et pantegrunnlag på båten sin, fordi båten var mer verdt hvis man bodde i Nordland enn den var om man bodde i Finnmark. Vi har altså lagt til rette for at unge mennesker skal kunne investere i denne næringen uansett om man bor i Finnmark, Nordland, Troms eller i et av de andre fylkene. Rettighetene kjøpes nå tilbake til Finnmark. Vi har altså kjøpt en tråler med rettigheter fra Møre. Når representanten Knag Fylkesnes er skeptisk til det, må det være hans forakt for trålerflåten, men da er det sånn at i Finnmark synes vi det er veldig greit at det av og til kommer en og annen stor båt til lands og leverer fangst, og vi synes det er veldig greit at den også er eid av finnmarkinger.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:48:31]: Det er ei ekstremt viktig sak vi diskuterer her, og berre fordi eg presenterer eit syn som er i strid med det synet som Bakke-Jensen står for, så betyr ikkje det at eg snakkar ned fiskerinæringa. Når eg seier at talas tale er klar – det står dårleg til med rekrutteringa til fiskeria – er ikkje det å snakke ned fiskeria. Det er å ta eit problem på alvor. Når

eg er bekymra for den prisutviklinga som det er når det gjeld å kome seg inn i fiskaryrket, og at det effektivt forhindrar ungdom som ikkje har gode bankforbindelsar, å kome inn i fiskaryrket, er ikkje det å snakke ned næringa. Det er å påpeike eit problem, og ikkje minst å gjere den næringa her open for ungdom som ønskjer å kome inn.

Sjølv om det går bra med norsk fiskerinæring, må spørsmålet alltid vere: Kven tener på denne positive utviklinga? Når verdiane aukar, når det blir dyrare å kome seg inn i fiskaryrket, så må dei som kjem seg inn i dette her, ta opp lån. Den prisauken vi har sett, er i stor grad noko som også blir lånefinansiert. Det betyr at gjeldsbyrda i fiskeria aukar. Kva skjer då? Jo, det betyr at meir av verdiskapinga frå fiskeria går til å betene lån, går til finanssektoren, ikkje til verdiskaping i kystsamfunna. Det er også litt av bakgrunnen for at enkelte forskarar meiner at effektiviteten i norske fiskeri har gått ned. Det er fordi stadig meir av inntektene går til å betene lån.

Det er ikkje å snakke ned næringa å påpeike dette her. Det er av kjærleik til denne næringa ein tar opp desse problema, at verdiskapinga skal kome kystsamfunna til gode, at det skal kome ungdommen langs kysten til gode, at dei skal kunne ta del i fisket. Å påpeike at no blir kystsamfunn stengde ute, no blir ungdom stengde ute frå å kome ut i fiskeria, no skjer stor verdiskaping her, men det kjem ikkje desse miljøa her til gode, er ikkje å snakke ned. Det er å tale for. Det er å tale for kystnasjonen Noreg å meine at bankane ikkje skal vere dei som sit igjen med den store verdiskapinga. Det skal ikkje vere dei store finansmiljøa som skal tene på denne utviklinga her, det skal kome kystsamfunna og den norske befolkninga til gode. Det er ikkje å snakke ned næringa.

Når vi da er inne på kva som skal vere naturlege visjonar for dette: SV har ingen forakt for trålflåten, men vi meiner at det skal vere arbeidsdeling her. Det skal vere punkt der kystflåten arbeider, og punkt der trålflåten arbeider. Det må vere uproblematisk og avklart, ikkje sånn som i dag, der det eine grip inn i det andre og skapar store konflikhtar – heilt unødvendige konflikhtar – langs kysten. Det treng vi å få ei avklaring på. Vi kan ikkje ha det sånn at vi skal gå framover på dette feltet her med å generere nye konflikhtar. Vi må heller prøve å gå framover og skape forsoning.

Oskar J. Grimstad (FrP) [11:51:50]: Statsråden har vore inne på alle dei rekrutteringsordningane som finst i dag, og det er ei rekkje moglegheiter for dei unge å kome seg inn i eit fiskeri i dag. Men den viktigaste faktoren er faktisk at det handlar om lønsemd. Rekrutteringa skjer alle tider best der ein har god lønsemd. Det har vi sett lenge innanfor oljesektoren, der lønsnivået har vore høgt. No ser vi at etter ein periode med låge prisar i kvitfisknæringa, har den prisen kome opp, og det gir god lønsemd. Det betyr også at det er meir attraktivt å kome inn i det. Det betyr at ein får betre betalt for produkta, men det betyr også at det blir dyrare å kome inn i denne næringa, så desse faktorane følgjer kvarandre. Så ein må ta omsyn til lønsemda som gir evne til å betale renter og avdrag, kanskje på same nivå, men med eit større kronetal. Det er der eg meiner at representanten frå SV bommar når han berre peiker på at det har blitt for dyrt å kome seg inn i næringa.

Vi ser også at om fasilitetane om bord i båtane – vi snakkar kanskje spesielt her om trålarane – er gode, så kla-

rar ein å rekruttere. Vi såg no nyleg det blei presentert ein ny trålar i Møre og Romsdal, ei nydeleg, flott skute med alle moglege fasilitetar om bord, gode arbeidsplassar, trygge arbeidsplassar og god lønsemd. Det er det som rekrutterer.

Eg skal vere einig med representanten Bakke-Jensen i at å få ein trålar frå Møre til Finnmark er bra. Det er eit teikn på at det er lønsemd, det er teikn på at det er nokon som tør å satse. Det er for få som tør å satse. Når ein er nærast ressursane og ikkje klarar å satse, mens ein klarer å satse – og satsar tøft også – der ein er større seglingslengde frå ressursane, så må det på ein eller annan slags måte vere ein grunn til det.

Det er eingong slik at dette med fiskeri og lønsemd vil gå opp og ned, men no ser vi framover at lønsemda sannsynlegvis vil vere god over lang tid, og det er mitt håp at det klarar å utvikle seg positivt også i dei to nordlegaste fylka. Det er iallfall gode eksempel på det, og det er eg svært glad for.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:54:33]: Det er ikke min mening å forlengje debatten.

Til representanten Fylkesnes: Vi tar ting på alvor. Derfor har vi etablert pliktkommisjonen, som skal se på leveringsforpliktelsene – noe jeg fremmet forslag om under den forrige regjeringen, og som ble nedstemt. Det har vi tatt opp. Nå ser vi på de konfliktene, gjør noe med dem. Vi evaluerer strukturkvoteordningen: Eidesen-utvalget går inn og ser på hvordan denne ordningen har virket, og hva det vil føre til i framtiden. Vi tar de tingene på alvor.

Angående gjeldsbyrden har vi vedtatt at næringen skal betjene denne gjelden selv. Vi har sagt at næringen må ta kostnadene ved å modernisere flåten selv. Vi har tatt grep slik at ungdom i Finnmark har de samme rammebetingelsene når de går i banken, som det ungdom i Nordland har. Det mener jeg er en god ordning for å få folk til å satse.

Min far hadde en fiskebåt på 31 fot. I dag fisker en slik båt tre ganger så mye som det faderen gjorde. Ikke fordi faderen var en dårlig fisker, men fordi båten er bygd mye, mye bedre, er mye, mye mer effektiv. Fiskeletingsutstyret er mer effektivt, fiskeutstyret er mye, mye mer effektivt. Det fører til at det blir færre fiskere også i den næringen. Dette handler ikke om at folk ikke vil inn dit, det handler om at vi har en flåte som er mer effektiv. Vi tar opp ressursene mer effektivt, med færre hender – på samme måte som vi har færre folk på ligningskontoret, færre folk på bensinstasjonene og færre folk i bankene. Det er ikke alarmerende. Det som kan være alarmerende, er hvis en plutselig ser at vi har en flåte som ikke er moderne, at vi har en flåte som ikke fornyer seg, at vi har en flåte som ikke rekrutterer. Vi har tatt rekruttering på alvor. Derfor har vi lærlingkvoter. Fiskebåten er nå en lærebedrift der ungdommen kommer om bord og får kyndig undervisning for å bli dyktige fagfolk i framtida. Derfor har vi doblet kvoten til de videregående skolene. Skolene skal kunne gi god undervisning til de unge menneskene.

Ungdomsfiskeordningen er en ferieordning og veldig bra for ungdom som har lyst til å snuse på dette yrket, men det er jo ikke den som er avgjørende for om vi rekrutterer til fiskeriyrket – om noen 12-, 13- og 14-åringer får lov til å dra seg noen fisker i påskeferien eller til jul. Det handler ikke om det. Det handler om de rette grepene vi har gjort – lærlingordningen, at vi har doblet kvoten til skolene, gitt

ungdom muligheten til å gå i banken og finansiere fiskefartøy, og en ordning som gjør at det nå er mulig å modernisere flåten, slik at man kommer om bord på en moderne arbeidsplass. Det rekrutterer til dette yrket.

Statsråd Per Sandberg [11:57:35]: Jeg vil heller ikke trekke ut debatten, men det er et viktig tema. Innstillingen ligger jo her nå, og jeg har ikke noen utfordringer når det gjelder å utrede eller legge strategier for rekruttering og inkludere ungdom i det. Det er enkelt å gjøre, og det tror jeg det er rimelig greit å gjøre også, for da får man samlet noen data om det representanten Knag Fylkesnes er veldig opptatt av – at vi ser et fall i rekruttering. Da er det kanskje viktig å gå inn i utviklingen, for det har skjedd ting siden 1999, og særlig siden 2010–2011. I 2013 fikk vi i hvert fall et dramatisk fall i antall deltakere i ungdomsfisket. I 2010 var det 145 deltakere, i 2011 var det 168 og i 2015 83 deltakere. Det er en halvering. Det kan være greit å finne ut hvorfor vi fikk det store fallet. Det kan være ulike årsaker til det. Ungdommen har stor sans for valgfrihet, så det kan hende det var andre tilbud som var mer attraktive på det tidspunktet, og det skal vi sepektere.

Når representanten Knag Fylkesnes stiller spørsmål om hvem det er som tjener på at fiskeri og havbruk går godt, er min påstand at alle tjener på det. Det er ingen som taper på at norsk næringsliv går godt, enten det er havbruk eller fiskeri. Etter de store debattene og det som går på strukturering, har fiskeren hatt en betydelig bedre utvikling i lønnsomhet, altså mer penger i posen, enn man har hatt på land. Det har vært en mye mer rivende utvikling i så måte for fiskeren. Hvis man skal følge argumentet til representanten Knag Fylkesnes, har også ungdomsfiskeordningen gjort at noen få har tjent mer, for i 2015 var verdien per deltaker nesten 17 000 kr, mens den i 2009 bare var 8 000 kr. Så verdien ved å delta i ungdomsfisket har også doblet seg. Det er et mindre antall deltakere, men det er en større lønnsomhet i det.

Jeg må si at jeg er helt enig med representanten Bakke-Jensen. Hvis man framover skal rekruttere ungdom til fiskeri og havbruk, må man i hvert fall ha fasiliteter og teknologi som ungdommen etterspør og har lyst på.

Presidenten: Representanten Torgeir Knag Fylkesnes har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:00:56]: Det er eit uttrykk som heiter «Follow the Money». På grunn av den auka prisveksten på dette feltet veit vi at pengane i større grad går til å betene lån, det er eit faktum – altså går mindre til verdiskaping langs kysten. Det er berre å ta det på alvor, det meiner eg at representantane Grimstad og Bakke-Jensen bør gjere, dei bør ta det ordentleg på alvor. Når det gjeld fornying av flåten, er det interessant at båtene med ei lengd som har vore utanfor strukturkvoteordninga, har fornya seg like mykje som dei som har vore innanfor. Ein har ikkje vore avhengig av å lage den typen gjeldskarusell for å fornye og skape ny teknologi. Det må vere eit paradoks – for Bakke-Jensen i alle fall.

Viss det viser seg at denne prisgaloppen trekkjer teppet unna rekrutteringa til den store sjømatnasjonen Noreg, bør i alle fall regjeringspartia vere villige til å sjå på kva som

kan dempe denne prisgaloppen. Viss ikkje begynner eg å lure på kva i all verda ein vil.

Ingrid Heggø (A) [12:02:18]: Dette utarta etter kvart til ein overordna fiskeridebatt, og det er reelle skilnader i fiskeripolitikken, det er ikkje til å leggja skjul på. Men eg synest at det å halda seg til det denne saka gjeld, nemleg utviding av ungdomsfiskeordninga, kan vera ein fordel. Dette er eit veldig viktig tema, og eg skal ikkje på nokon måte leggja lok på debatten, men med fare for å vera ein festbrems: Vi får alle rimeleg god anledning framover til å diskutera dei generelle overordna politiske skiljelinjene i fiskeripolitikken. Det er store, viktige saker, dei står faktisk i kø, og eg vil som avslutning takka regjeringspartia for det signalet dei har gjeve, at dei faktisk vil gå inn og støtta det forslaget som ligg føre, slik at det vert ein samla komité som stemmer her i dag.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 6.

Sak nr. 7 [12:03:38]

Innstilling frå næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om langsiktighet og trygghet for turistfiske (Innst. 96 S (2016–2017), jf. Dokument 8:127 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen. Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt

Ingrid Heggø (A) [12:04:42] (ordfører for saka): Turistfisket langs kysten har auka betydeleg dei siste åra, stadig fleire reiselivsbedrifter rettar seg inn mot denne marknaden. Det er både viktig og rett å satsa på ein veksende marknad for opplevingsturisme ved å nytta vårt fremste fortrinn: fjordane og den langstrekke kysten vår.

Komiteen viser vilje til å satsa på turistfiske, og vi har også klart å samla oss om enkelte viktige punkt for framtidige reglar om turistfiske.

Det å leggja til rette for turistfiske innanfor berekraftige rammer er vi alle einige om. Men i dag er det ikkje kontroll med kor mykje fisk som vert fiska av utanlandske turistar. Dette må vi få ordna opp i. Komiteen står samla i synet på at det er viktig å få ei samla oversikt over kor mykje fisk som faktisk går til utanlandske turistar.

Komiteen støttar òg å innføra ei registreringsordning for turistfiskebedrifter og pliktig rapportering av fangsten. Dette framlegget kom Arbeidarpartiet med i den fiskeripolitiske plattformen si for ca. to år sidan, og vi er svært glade for at eit breitt politisk miljø no støttar ei registreringsordning.

Det er frå departementet si side sendt ut på høyring endringsframlegg til nye reglar for turistfiske. Høyringsframlegga varetek langt på veg framleggsstillarane sine

framlegg. Unnateke er punkt 2, om innføring av fiskekort for utanlandske turistar, punkt 6, om lovendingar for å overføre forvaltninga til kommunane, og punkt 5, at fisk berre kan takast ut av landet dersom han er fiska i samarbeid med ei registrert turistfiskebedrift. Fleirtalet i komiteen går imot dei tre punkta som eg nemnde her.

Det er svært gledeleg at ein samla komité seier at det skal utarbeidast omrekningsreglar, slik at talet på kilo som turistane kan ta ut av landet, no skal reknast i rund fisk. Dagens praksis med loins og filetar er bokstaveleg talt gårsdagens løysing, der brorparten av fisken vert kasta. Dette er ikkje i tråd med stortingsfleirtalet sitt ønske og vilje når det gjeld å utnytta heile fisken og alt råstoffet. Eg håpar på støtte også for framlegget som ligg føre til behandling i denne saka i dag.

Det som komiteen ikkje greidde å samla seg om, var å gå klart og tydeleg imot ein auke frå 15 til 30 kg fisk. Men det gjer Venstre, Senterpartiet, SV og Arbeidarpartiet.

Heller ikkje vert det semje om å inkludera troféfiske. Dette vert støtta av Senterpartiet, SV og Arbeidarpartiet. Men eg tolkar dei andre i komiteen slik at ein ønskjer å venta med å ta stilling til dette inntil reiselivsmeldinga – der turistfiske skal omtalast – kjem, og at ein ikkje er imot ei inkludering av troféfiske.

Det er òg ein samla komité som peikar på at det er opplevinga av å fiska som er hovudessensen i turistfisket, ikkje matauk, og at talet på kilo til utførsel bør verta mindre når fisken ikkje er fanga ved eit registrert turistanlegg.

Komiteen peikar på at utanlandske turistar ikkje har høve til å selja fangsten. 15 kilo filetfisk er eit relativt stort kvantum, det utgjer faktisk eit års forbruk om ein tek utgangspunkt i kosthaldsråda når det gjeld fisk. Komiteen er også samla i synet på at turistfiske bør koma inn i den venta reiselivsmeldinga.

Arbeidarpartiet og Senterpartiet ber òg om ei utgreiing av om utførselskravet til talet på kilo skal gjelda per år, ikkje per utførsel – som i dag – og fremjar framlegg om dette i dag.

Når det gjeld dei nærmare reglane om gjennomføringa av registrerings- og rapporteringsordningane, er alle, unnateke medlemen frå Sosialistisk Venstreparti, samde med departementet i at det ikkje bør konkluderast før etter at høyringa er ferdig.

Fleirtalet vil ikkje støtta kravet i punkt 2 i dette Dokument-8-framlegget, om innføring av fiskekort for utanlandske turistar. Fleirtalet støttar heller ikkje punkt 6, framlegget om å overføra retten til å forvalta turistfiske til kommunane. Forvaltning og kontroll med dei marine ressursane ligg i dag hjå Fiskeridirektoratet. Dei har god lokalkunnskap og god kompetanse. Fleirtalet peikar på at Fiskeridirektoratet framleis vil vera best eigna til å løysa kontroll- og forvaltningsoppgåvene i turistnæringa.

Eg tek hermed opp alle mindretalsframlegga som Arbeidarpartiet er med på.

Presidenten: Representanten Ingrid Heggø har tatt opp forslagene hun refererte til.

Oskar J. Grimstad (FrP) [12:09:38]: I dei siste 15–20 åra har det vore ein framvekst av fleire reiselivsbedrifter som legg til rette for såkalla turistfiske. Desse bedriftene baserer næringsverksemda si på uttak av dei felles og avgrensa fiskeriressursane våre. Vi har ikkje god oversikt

over kor mykje fisk denne næringsaktiviteten samla sett tar av dei felles ressursane våre, då vi manglar eit godt rammeverk knytt til denne aktiviteten.

Eg, som kjem frå Sunnmøre, har sjølv sett bedrifter der dei same gjestane årvisst kjem igjen, noko som viser kor attraktiv denne typen reiselivsnæring er. Dei fiskar – og dei fiskar godt. Moglegheitene deira for å ta opp betydelege mengder ligg det til rette for. Så det er forståeleg at diskusjonen handlar om totaluttak.

Representantane frå Høgre, Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti og Venstre viser til at regjeringa har forslag til endringar i regelverket for turistfiske på høyring, og at kunnskap frå høyringsrunden enno ikkje ligg føre. Regjeringa har også ei stortingsmelding om reiseliv under utarbeiding og ser det som hensiktsmessig at spørsmål om turistfisket blir sett i den samanhengen.

Så er det ein diskusjon om høyringsframlegget frå departementet om å auke lovleg utførsel frå 15 til 30 kilo viss turistane har fiska i regi av ei registrert turistfiskeverksemd. Diskusjonen går også på om trofèfisk skal vere ein del av dette totalvolumet.

Høyringsrunden og reiselivsmeldinga vil gå nærare inn på desse spørsmåla og vil vareta det som forslagsstillarane er opptatt av, å vere langsiktig og ha tryggleik for framtidige næringar, som dette representerer.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [12:11:37]: Norge er et populært reisemål av mange grunner. Vi har en nydelig natur, og vi har en lang kyst, hvor muligheten til å fiske frister mange turister.

Turistfisket har økt betraktelig de siste årene. Det kommer mennesker fra hele verden for å fiske den fineste og største kveita eller torsken. Dette er viktig for reiselivet langs kysten. Samtidig er det viktig at det skjer innenfor en bærekraftig forvaltning.

En av utfordringene knyttet til turistfiske er at det blir igjen mye fisk etter at filetene er skåret og pakket. Dette fører til at mye fisk blir kastet. Vi har jo i komiteen hatt en sak om at vi skal forebygge matkasting. Også dette inngår her. Derfor vil Kristelig Folkeparti støtte forslag nr. 3, som er fremmet av Arbeiderpartiet og, tror jeg, Senterpartiet – nå ble jeg litt i stuss – fordi vi i merknadene, men ikke i verbalforslaget, sammen med resten av komiteen ber regjeringen utarbeide en omregningsregel, slik at antall kilo blir regnet i rund fisk. Det er for å være med på å hindre at fileten blir brukt og resten kastet.

I dag har vi ikke kontroll med hvor mye fisk som fiskes som en del av turistfiskekvoten. Jeg er derfor glad for svaret, som viser at regjeringen er klar over utfordringen og allerede er i gang med tiltak som kan sikre en bedre forvaltning, bl.a. med et forslag som nå er på høring, om å innføre en registreringsordning for turistfiskebedrifter og pliktig rapportering av fangst.

Jeg forventer at regjeringen følger opp med de riktige og gode tiltakene når høringen er over, og at dette blir drøftet nærmere i reiselivsmeldingen som regjeringen skal komme med. Jeg ser fram til å jobbe videre med dette i den sammenheng.

Geir Pollestad (Sp) [12:13:48] (leiar i komiteen): Turistfiske og det at folk ønskjer å koma til Noreg for å fis-ka, er i utgangspunktet eit stort gode, men det må skje innanfor nokre rammer.

For ikkje å dra ut debatten unødvendig vil eg berre fullt og heilt slutta meg til innlegget frå representanten Hjemdal og det som der vart sagt. Det var éin uklårleik i innlegget frå representanten Hjemdal, og det var om forslag nr. 3 var frå Arbeidarpartiet eller frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet. Det rette er at det er frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet.

Senterpartiet si grunngeving for å gå imot forslaga nr. 4, 5 og 6, frå SV, er at me fryktar at det her vert lagt opp til ei ordning som i ei ideell verd ville ha vore god, men som vil påføra mykje unødvendig byråkrati, som ikkje står i samsvar med den nytten som forslaga ville gje.

Pål Farstad (V) [12:15:09]: Fiskeriministeren gir et godt svarbrev med relevante vurderinger til komiteen, slik det ligger ved denne saken. Det som skrives om registreringsordning for turistfiskebedrifter og pliktig rapportering av fangst, er tiltak som vil gi bedre oversikt – ja faktisk nødvendig oversikt. Det er en samlet komité som poengterer at det er viktig å få en oversikt over hvor mye fisk som faktisk går til turistfiske.

Turistfiske er viktig for mange kystsamfunn, og Venstre ønsker at dette skal være og bli en attraktiv næringsvei for både eksisterende og nye turistbedrifter. Fiskerinæringen og reiselivsnæringen lever side om side mange steder, og det vil raskt oppstå situasjoner der det mures om ressursuttak fra havet. Hvor mye av bestemte kystbestander blir høstet? Fiskerne har rapporteringsplikt. Det har ikke turistbedriftene. Jeg er glad for at det foreslås innført.

Denne saken, fra SV, kommer midt i en høringsrunde som Nærings- og fiskeridepartementet gjennomfører, knyttet til turistfiske. I dette bildet er jeg glad for at et stort flertall i komiteen, alle unntatt SVs representant, er enig med departementet i at det ikke må konkluderes med nærmere regler om gjennomføring av registrerings- og rapporteringsordningene før etter at høringsprosessen er avsluttet.

Noe annet som jeg er glad for at et stort flertall i komiteen avviser, er forslaget om å overføre retten til å forvalte turistfiske til kommunene. Fiskeressursene er nasjonale og må forvaltes nasjonalt. Det har vært påpekt av flere. Det er jeg helt enig i.

Avslutningsvis vil jeg tilkjennege at Venstre støtter forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, som omhandler omregningsregler.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:17:41]: Fisketurismen er ei fantastisk spennande næring. Ho har vakse og vakse og begynner no å bli ei verkeleg stor nasjonal næring. Antakeleg har det ikkje stoppa med det. Denne næringa kjem til å vekse ytterlegare i åra som kjem. Det er fantastisk. Det som gjer det så spennande, er at dette er ei næring som så til dei gradar er knytt til distriktsbusetjing og til arbeidsplassar i distrikta. Ein kan spe på inntekta ved at det kan vere ei attåttnæring, ei hovudnæring eller ei mellomsesongnæring – det er veldig mange spennande sider ved dette. Det er såleis ikkje ei grunnnæring, men ho supplerer andre næringar på ein veldig fin måte.

Så langt har det vore lite regulering rundt denne delen av næringa. Det har ikkje vore bestemte krav knytte til bedrifter som opererer i dette feltet, det har ikkje vore bestemte krav til båtar som ein tar i bruk her, og ein har lenge hatt ei utførselskvote, som ikkje har vore sett under kritisk

søkjelys, samtidig som ein veit at veldig mykje fisk forsvinn ut av landet, mykje meir enn ein klarer å fange opp med dei få kontrollane som er. Det er bakgrunnen for at SV før sommaren fremja dette forslaget.

Det som er bra, er at komiteen er einig i at ein treng å bevege seg inn i dette, men like etter at SV fremja dette forslaget før sommaren, kom regjeringa med eit høyringsnotat på dette området og starta arbeidet sitt. Plutseleg, i løpet av eit halvår, er alle einige om at vi no treng å gjere noko, no treng vi å ramme inn denne næringa. Det har kanskje vore riktig ikkje å ramme ho inn i ein oppstartsfase for å sjå kva type vekstnivå ho kan ha, men no, når omfanget av dette har blitt så stort både i inntekter og i aktivitet på havet, er det på tide å ramme ho ordentleg inn.

Da er vårt forslag at ein må ha ei registrering av bedriftene. Det må vere ei godkjenningsordning for båtar. Vi veit at veldig mange av ulykkene til havs gjeld utlendingar, og at ein del av dei som forliser på havet, er utlendingar. Dei er overrepresenterte i desse statistikkane.

Hovudtenkinga vår er at vi ønskjer å knyte dei utanlandske turistfiskarane til desse bedriftene, slik at dei fleste rettar og positive ordningar er knytte til registrerte bedrifter.

Så ønskjer vi å skape ei lokal forvaltning, etter modell av elveforvaltninga, ikkje at uttaksforvaltninga skal vere lokal, slik ein kanskje kan forstå – eller misforstå – av innlegget til representanten Farstad at det betyr, men at ein bygger opp ei lokal forvaltning gjennom etablering av fiskekort. Det er akkurat det same som vi har i elveforvaltninga, og det er alle einige om er ein kjempestor suksess. Det betyr at ein har folk lokalt som bryr seg om korleis turistfisket går føre seg, ikkje berre næringsaktørar eller eventuelt turistfiskarar, ein har også nokon frå det kommunale eller regionale nivået som bryr seg og følgjer med på kva som skjer.

Dette er jo eit område der vi ikkje veit kor mykje som faktisk blir tatt opp, altså kor stort uttaket frå turistfisket faktisk er. Det har vore estimat frå enkelte forskarar på heilt opp mot 30 000 tonn – det er altså betydelege uttak. I dag har ein sett det til rundt 7 000 tonn i forhandlingane med Russland, men antakeleg er dette talet vesentleg høgare. Så det at det frå norsk side blir etablert ei forvaltning der vi får større kontroll med dette turistfisket, trur eg er veldig viktig også for forhandlingane med Russland. Dette har vore noko som har gått under radaren, stilltiande, med russarane, men som kanskje – når ein begynner å sjå omfanget av dette – er noko også russarane ønskjer å få betre kontroll med.

Så er det for meg heilt utruleg vanskeleg å forstå kvifor ein skal ha ei ordning der det er lov for utlendingar å ta med seg fisk ut av landet, med ei utførselskvote på 15 kg. Representanten Heggø var inne på dette. Det er heilt ubegripeleg. Ein klarer ikkje å finne nokon andre område i det norske samfunnet der ein faktisk kan gjere det same. Og det finst ingen land – eg har spurt statsråden, som ikkje klarer å vise til nokon andre land – som har ei liknande ordning. Det er særnorsk. Eg synest det er på sin plass å spørje kvifor ein ikkje skal ta heile fisken i bruk, når ein for andre delar av samfunnet er opptatt av at ein skal ta det heile i bruk. Så kan ein også spørje seg, når ein har ein minister frå Framstegspartiet og ein på andre område er så opptatt av at utlendingar ikkje skal ta seg til rette, kvifor ein verkeleg skal få lov til det når det gjeld turistfisket.

Statsråd Per Sandberg [12:23:09]: Selv om jeg presenterer Fremskrittspartiet, er jeg ikke noen tilhenger av at man skal ta seg til rette uten at det i hvert fall på forhånd er avtalt at man kan ta seg til rette, og det er jo det vi diskuterer her.

Forslag til lovendring og ny forskrift om turistfiskevirksomheter har vært på høring. Det mest sentrale i høyringsforslaget er at det i havressursloven § 22 eventuelt skal etableres en hjemmel for rapporteringsplikt av ressursuttaket som skjer i regi av denne typen virksomhet.

I dette foreslår vi å innføre en obligatorisk registrering av turistfiskevirksomheter. Vi foreslår videre å opprette en enkel rapporteringsordning – hvis denne typen rapportering kan kalles «enkel» å drive. Men for ressursuttaket er det viktig.

Målsettingen er å få et bedre bilde, en større og bedre oversikt over det totale ressursuttaket som stammer fra turistfisket. Her ble det foreslått å øke utførselskvoten fra 15 kg til 30 kg for turister som har fangstet i regi av registrerte turistfiskevirksomheter. Jeg merker meg for øvrig at næringskomiteens flertall gir uttrykk for stor støtte til høyringsforslagets viktigste punkter når det gjelder registrering av turistfiskebedrifter og rapporteringsordning for uttak av fisk. Det er bra.

Når det gjelder høringen av forslaget, var høyringsfristen 9. november. Responsen har vært stor. Vi har mottatt over 50 høyringsinnspill. Det bare bekrefter det store engasjementet som finnes der ute om denne næringens framtid. Inntrykket er at det har kommet inn mange gode og konstruktive innspill.

Jeg vil også nevne at det ble avholdt en konferanse om sjøfisketurisme i Tromsø 17.–18. november. Deltakerne på konferansen var i stor grad turistfiskebedrifter. Dette førte til en rekke nyttige og viktige diskusjoner og innspill i forbindelse med høringen. Tilbakemeldingene vi mottok under konferansen, forsterker den generelle positiviteten fra de skriftlige innspillene i høyringsrunden.

Når det gjelder den generelle tilbakemeldingen på forslagene, virker det som om det er bred enighet om støtte til å innføre registrering av bedrifter.

Innføring av en fangstrapportering ønskes velkommen hos det store flertallet av innspillene. Innvendingene går mer på hvordan dette skal gjøres i praksis, slik at ordningen kan fungere på en praktisk og minst mulig byrdefull måte for aktørene.

Når det gjelder forslaget om å øke utførselskvoten til 30 kg for dem som har benyttet bedrifter som oppfyller regelverket, er det delte meninger om det. Mens noen støtter ideen om å øke til 30 kg, tar andre til orde for at det ikke bør endres fra dagens 15 kg.

Jeg jobber nå med å ferdigstille forskriften og lovendringsproposisjonen og tar sikte på å fremme proposisjonen så fort som mulig.

Jeg har noen kommentarer til punktene 2 og 6 i representantforslaget fra representantene Knag Fylkesnes og Serigstad Valen.

Når det gjelder innføring av fiskekort for utenlandske turister, holder jeg fast ved min skepsis. I Norge har vi lang tradisjon for et fritt fritidsfiske i sjøen, og vi krever ikke fiskekort. Dette mener jeg er bra. Innføring av fiskekort for utlendinger vil sannsynligvis innebære en helt ny form for diskriminering basert på nasjonalitet som vil måtte vurderes nærmere i forhold til en viss avtale.

Jeg mener det lov- og forskriftsforslaget vi har på bordet nå, er et riktig steg på veien mot en mer oversiktlig situasjon for aktører som tilrettelegger for uttak av fisk i næringsøyemed.

Når det gjelder forslaget om lovendringer for å gi kommunene rett til å forvalte profesjonelt turistfiske, ser jeg ingen grunn til å gå videre med det.

Forvaltningen av marine ressurser skjer i dag på nasjonalt nivå. Det er flere årsaker til dette, bl.a. dreier det seg om levende ressurser i havet som ikke naturlig tilhører en bestemt kommune.

Opgaven med forvaltning av og kontroll med marine ressurser ligger i dag hos Fiskeridirektoratet. Jeg mener derfor at forslaget om å flytte denne oppgaven fra fiskeriforvaltningsmyndighetene er uheldig. Jeg er ikke i tvil om at den forvaltningen vi har i dag, er best egnet til kontroll- og forvaltningsoppgaver knyttet til turistfiskerier.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Presidenten gjør igjen oppmerksom på at teknologien svikter her, og at de som ønsker ordet til replikk, må tegne seg på den gammeldagse måten.

Ingrid Heggø (A) [12:28:43]: Utanlandske turistar har ikkje høve til å selja fangsten sin, og Stortinget påpeikar at det er opplevinga og ikkje matauk som er essensen i turistfisket. I tillegg har vi eit ernæringsråd som tilseier at 15 kilo er passeleg volum å eta, og at av dei 15 kiloa bør to tredelar vera feit fisk. At 30 kilo er eit riktig volum, kva byggjer statsråden det på?

Statsråd Per Sandberg [12:29:26]: Det er et godt spørsmål. 30 kilo er ikke noe absolutt. 30 kilo var det vi sendte ut. Jeg driver nå og vurderer ulike modeller for det. Kanskje skal man lage et skille med 20 kilo for dem som er registrert, og opprettholde 15 kilo for dem som ikke er registrert, eller 20 kilo for dem som er registrert, og 10 kilo for dem som er uregistrert, osv. Det er flere modeller jeg vurderer der. 30 kilo er ikke absolutt, og jeg lytter til høringsinnspillene jeg har fått. Jeg lytter også til Stortinget og hvilke meninger de har om det. Så 30 kilo er ikke absolutt på noen som helst måte.

Ingrid Heggø (A) [12:30:10]: Det var eit beroligande svar. Komiteen er jo òg veldig klar på at det skal vera ein skilnad mellom registrerte og uregistrerte. Så det synet deler vi. Då er det berre å kryssa fingrane og håpa på at statsråden høyrer på dei som meiner at 30 kilo er altfor mykje, i alle fall sidan ein ikkje ser ut til å ha lyst til å inkludera troféfisk. For viss forslaget om 30 kilo går igjennom, vil ein få ein troféfisk på toppen av desse 30 kilo. Det er etter mitt syn veldig bortkasta. Når ein får ei kveite på 10 kilo ein dag, og så ei på 15 kilo neste dag, og så kastar ein den på 15 kilo. Det er ikkje i tråd med det som stortingsfleirtalet meiner, og heller ikkje det som ministeren meiner, sånn som eg oppfattar det med å nytta heile fisken. Så kan ministeren forklara kvifor han meiner at troféfisk ikkje skal inkluderast?

Statsråd Per Sandberg [12:31:14]: Jeg er helt enig med representanten Heggø i at vi skal ta vare på hele fisken. Vi må slutte å sløse. Nå skal vi lage noen strategier

for å fjerne mest mulig sløsing fra hav til bord. Det tror jeg er en viktig oppgave for oss alle sammen.

Når det gjelder å inkludere troféfisk i grensen, er det noe jeg ser nærmere på. Jeg fikk noen gode innspill under høringen, og også under turistkonferansen i Tromsø kom det mange gode innspill, som gjør at dette med å inkludere troféfisk i praksis gjør det enda mer komplisert enn det som er nødvendig. Derfor har jeg ikke konkludert på noen slags måte der ennå.

Jeg så at landbruksministeren også prøvde seg på en replikk. Jeg skal i hvert fall lytte til Stortinget. Det er jeg helt avhengig av. I utgangspunktet blir dette mer komplisert enn det vi kanskje trodde.

Dette ikke noe som har skjedd plutselig, det er en prosess som har gått over lang tid. Næringen har jo ønsket dette siden 2010 – tror jeg det var – så her er det viktig at vi har gode prosesser.

Ingrid Heggø (A) [12:32:31]: Eg takkar for svaret.

Eg har eit siste spørsmål. Det dreier seg om reiselivsmeldinga – om turistfiske vil vera inkludert i det som kjem i reiselivsmeldinga. Kan statsråden bekrefte at det ikkje vert noka utsetjing av reiselivsmeldinga om turistfiske vert inkludert?

Statsråd Per Sandberg [12:32:50]: Jeg registrerer at det nå er flertall i Stortinget for forslag nr. 3. Jeg stiller spørsmål ved hvorvidt dette skal legges inn i reiselivsmeldingen. Jeg har ambisjoner om å komme til Stortinget med en lovproposisjon og få på plass forskriften om turistfiske før det. Jeg vet ikke om jeg tolker stortingsflertallet riktig, men da blir det snakk om en omtale i reiselivsmeldingen når den eventuelt måtte komme. Jeg har ambisjoner om å komme med en lovproposisjon litt før reiselivsmeldingen for å få på plass dette raskest mulig.

Presidenten: Neste replikant er representanten Torgeir Knag Fylkesnes.

Før representanten får ordet til replikk, vil presidenten anta at han skal ta opp forslagene 4, 5 og 6?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:33:55]: Takk for påminninga. Ja, eg vil ta opp dei forslaga.

Presidenten: Da har representanten tatt opp de forslagene han har referert til.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:34:04]: Når det gjeld det som er utgangspunktet for statsråden, at ein skal utvide utførselskvoten frå 15 til 30 kilo, er grunnvinga primært registreringsbehovet. Her er forslaget frå SV og forslaget frå regjeringa like: Ein tenkjer at ved å få dette inn i organiserte former gjennom registrerte bedrifter vil ein få mykje betre oversikt. Men eg ser ikkje kva som er grunnvinga for at ein vel å gjere dette ved å auke frå 15 til 30 kilo. Kvifor kan ikkje regjeringa gå inn for ein modell der ein ikkje kan føre fisk ut av landet med mindre ein er knytt til den typen bedrifter? Det ville jo skape eit regime som var mykje meir oversiktleg, slik at turistar ikkje trong å vege og vurdere osv. før dei reiste ut – dei kan rett og slett ikkje ta med seg fisk med mindre dei har fått ein sluttpakkesetel frå ei registrert bedrift.

Statsråd Per Sandberg [12:35:05]: Det kunne vært en løsning. Årsaken til at vi hever grensen, er jo at vi vil gjøre det attraktivt å registrere seg, først og fremst.

Så har jeg sagt at tallet 30 ikke er absolutt. Det trenger ikke være noen innertier. Men det å skape en forskjell mellom dem som registrerer seg, kontra dem som ikke gjør det, slik at vi får kontroll og systemer rundt det, tror jeg er viktig. Om det blir 10 og 20 kilo eller 10 og 25 kilo, har jeg ikke tatt noen beslutning om ennå.

Jeg registrerer også at SV ber regjeringen greie ut nærmere utførselskravet når det gjelder om tallet på kilo skal gjelde per år. Der slet jeg litt, for jeg er litt usikker på hva forslaget går ut på. Jeg tenker at det er lettere å knytte kilokravet til selve utførselen ved grensen, framfor å sette en årskvote. Her må jeg nesten be representanten utdype det litt mer for meg, for jeg er ikke sikker på om jeg skjønner forslaget.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:36:11]: Det er eg som ber om svar frå statsråden.

Viss ein går kritisk gjennom det, er det primære ønsket til SV at ein ikkje skal kunne utføre fisk i det heile. Så dette er eit slags sekundært standpunkt for oss, der vi går inn for at ein skal ha ei rund vurdering, altså slik at ein ikkje berre har fileten, skjer ut dei beste delane og hiver resten. Slik systemet er i dag, gjeld jo utførselssystemet per gong.

Viss vi no kjem tilbake til det ordentlege forholdet mellom storting og regjering, skal eg kome tilbake til eit spørsmål. Det å dra og kaste, dra og kaste til ein får den storleiken på fisken ein vil ha, veit vi skjer masse langs kysten. Det er ein slags småskalavariant av det vi er veldig imot at dei store trålarane gjer – at dei dreg opp og så spyler daud fisk ut i havet. Det er omtrent det ein ser at dei som er ute etter den store troféfisken, faktisk gjer. Er det aukande omfanget av dette langs kysten noko som bekymrar statsråden?

Statsråd Per Sandberg [12:37:21]: Ja, det er jo noe av grunnen til at vi ønsker å få dette inn i regulerte former – bedre kontroll med hva som hentes ut, og hensynet til ressursene våre – få dette innenfor rammer som gjør at vi har større kontroll.

Med mer tilsyn og mer kontroll med registreringen blir det noe mer omfattende byråkrati og litt mer rapportering også for næringslivet, men næringslivet, særlig alle de bedriftene som er involvert i dette, har selv sagt at dette ønsker de.

Men det er klart at en av årsakene til at man ønsker å ha turistfisket i kontrollerte former, er at man er bekymret for dette.

Kysttorsken har også vært en bekymring i dette. Derfor er det greit å få dette under kontroll, så vi vet hva som faktisk hentes ut. Det er ulike rapporter fra 2008 og fram til nå som peker på hvor stort omfang dette har. Det er snakk om store mengder i noen rapporter, og så er det noen som er litt mer beskjedne når det gjelder hva som hentes ut. Nå tror jeg vi kan få svaret på det.

Presidenten: Replikordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [12:38:37]

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om tiltak for å innfri Stortingets mål om minst 15 pst. økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020 (Innst. 59 S (2016–2017), jf. Dokument 8:108 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Presidenten vil videre foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Else-May Botten (A) [12:40:04] (ordfører for saken): Som presidenten sa, er dette en sak om å se på hvordan vi skal nå målet om å få økt økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020, og forslagsstilleren, Rasmus Hansson, har kommet med 12 konkrete forslag i denne saken. Komiteen har selvfølgelig sett på dem og tenkt at det kan være fornuftig å se på en helhetlig strategi rundt dette.

Det er viktig å komme med forslag, men det er også viktig å se på hvordan en kan treffe bl.a. den kritikken som Riksrevisjonen har kommet med, for Riksrevisjonen viser til at det er ikke lagt godt nok til rette for det offentlige forbruket av økologisk mat. Og behovet for en helhetlig strategi og det å se på funn og tilrådinger i Riksrevisjonens rapport, blir viktig.

Statsråden skrev i svaret til komiteen at han i løpet av høsten kommer med en stortingsmelding om landbruksområdet, og at dette også vil bli drøftet i den stortingsmeldingen. Nå er det jo ganske nær jul, så hvis det skal stå seg, må jo den komme i løpet av veldig kort tid. Det som også er viktig da, er at situasjonen rundt økologisk landbruk ikke bare blir drøftet, men at man også ser på hvilke type tiltak man vil levere på.

Statsråden skrev også at det kommer en egen, helhetlig strategi i etterkant av den meldingen, så vi får satse på at man er enda mer konkret der.

Når det gjelder hva komiteen har landet på, så er det at vi legger dette ved protokollen. Venstre og SV har egne forslag, som jeg regner med at de vil legge fram selv.

Jeg vil anbefale komiteens tilråding.

Ingunn Foss (H) [12:42:32]: Innholdet i mitt innlegg ligner veldig mye på representanten Bottens, og jeg skal bare kort redegjøre for Høyres syn i denne saken.

Et samlet storting vedtok i 2005 et mål om at 15 pst. av produksjon og forbruk av mat skulle være økologisk innen 2015. I 2010 ble denne perioden forlenget til 2020, og vi er i dag langt unna denne målsettingen.

Som representanten Botten sa, har Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid for å nå målene vist at utviklingen for økologisk produksjon og forbruk ikke er i samsvar med det målet som Stortinget satte seg.

Under behandlingen av rapporten slo flertallet i Stortinget fast at det er behov for å utarbeide en helhetlig strategi for økologisk landbruk. I den forbindelse ble det også vist

til at det i strategien vil være naturlig å se nærmere på de funn og tilrådinger som Riksrevisjonen har omtalt i sin rapport.

I landbruksmeldingen som kommer til Stortinget før jul, vil situasjonen for økologisk landbruk bli drøftet, og statsråden har i brev av 13. oktober 2016 varslet komiteen om at departementet vil starte arbeidet med en strategi for økologisk landbruk etter at landbruksmeldingen er lagt fram. I samme brev framgår det at departementet allerede har tatt initiativ til ulike utredninger som vil danne grunnlag for strategiarbeidet, og at man tar sikte på å involvere sentrale aktører i dette arbeidet.

Det er naturlig at dette representantforslaget blir vurdert i strategiarbeidet om økologisk landbruk.

Geir Pollestad (Sp) [12:44:28] (leiar for komiteen): Senterpartiet står bak målet om 15 pst. økologisk landbruk, og me ønskjer sjølv sagt at ein skal nå det målet når Stortinget har sett eit sånt mål. Samtidig er det viktig å merka seg at det avgjerande må vera forbrukarane sin etterspurnad etter økologisk mat, og at forbruket må vera tilpassa det. I Senterpartiet ønskjer me at folk skal få tilgang på norsk mat, norske matvarar. Det gjeld anten dei er økologiske eller konvensjonelle.

Eg trur at ein i diskusjonen om økologisk mat kunne ha vore ærlegare i kommunikasjonen. Ein er veldig oppteken av at økologisk mat er bra for alt, uansett. Eg trur ikkje at det er mogleg å redde verken klimaet eller miljøet ved å eta økologisk kiwi importert frå New Zealand, like lite som det er mogleg å redde klimaet ved å eta økologisk avokado frakta frå Peru. Då er det faktisk betre med eple frå Hardanger, sjølv om dei skulle vera konvensjonelt dyrka.

Det er litt av kjernen med spørsmålet om økologisk mat. Me må ikkje marknadsføre økologisk mat på ein måte som gjer at forbrukarane får den oppfatninga at vanleg, konvensjonell mat er farleg for miljøet og for folk. Det er eg oppteken av, og det er Senterpartiet oppteken av.

Når det gjeld dei konkrete forslaga, ønskjer me – og har merka oss – at det kjem ei omtale av økologisk landbruk i landbruksmeldinga. Eg reknar òg med at departementet legg opp til ei vurdering av dei målkonfliktane som kan vera innanfor landbruket. Me seier at me vil ha meir økologisk produksjon, men me seier òg at me vil auka norsk matproduksjon, og då må ein iallfall ha eit økologisk landbruk som bidreg til at ein har høg produksjon òg innanfor den økologiske produksjonen. Viss ikkje vil det ikkje vera mogleg å nå begge dei måla.

Det er eksempel på éin målkonflikt som er i landbrukspolitikken, og som eg meiner det er viktig at me, når Stortinget skal behandla meldinga, gjev klare tilbakemeldingar om. Eg trur det vil vera enklare for landbruksforvaltninga å følgja det opp viss ein har mål som i større grad samsvarar med kvarandre.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [12:47:25]: Det er bred politisk enighet om at vi skal ha matproduksjon i Norge, og at vi skal ha et attraktivt landbruk i alle deler av landet. Men hvis vi skal ivareta vårt ansvar for å produsere mat, må vi også være varsomme og bevisste i vår omgang med det som er en forutsetning for matproduksjon, nemlig matjorden vår.

Miljø- og ressursvennlig utnyttelse må være en viktig stolpe i norsk landbruk. Forvalteransvaret forplikter. Det

forplikter oss til å ivareta ressursgrunnlaget slik at vi kan overføre jorden og et godt grunnlag for matproduksjon også til kommende generasjoner. For Kristelig Folkeparti er ansvarlig og bærekraftig miljø- og ressursforvaltning innenfor landbruket en kjerneverdi. Det er en del av den helhetlige økologiske tankegangen som må prege oss i enda sterkere grad framover.

Økologisk landbruk spiller en viktig rolle i utviklingen av landbruket. Denne måten å drive landbruk på kan være med på å gjøre landbruket mer miljøvennlig og bærekraftig, og som forslagsstilleren også peker på, skal denne produksjonsformen være en spydspiss i utviklingen av norsk landbruk.

Dette hus har satt et måltall om at vi skal ha 15 pst. økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020. Det er et viktig mål, men det er et veldig ambisiøst mål når vi vet hvor vi er nå, og hva som eventuelt skal til for å komme dit. Samtidig ser vi at vi har en økt bevissthet hos forbrukerne rundt hva de spiser, og hvordan både natur og dyr behandles i produksjonen av mat. Norske forbrukere ønsker mer økologisk mat, og ifølge Landbruksdirektoratet har vi sett en stor omsetningsvekst det siste halve året, på over 20 pst.

Fra statsrådets side er det sagt at vi vil få en drøftelse av økologisk landbruk når landbruksmeldingen kommer, og at det også blir satt i gang et strategiarbeid etter at meldingen er fremmet. Jeg forventer at regjeringen jobber godt og raskt med denne strategien, slik at vi får satt i gang de riktige tiltakene for forbruk og for produksjon, for å øke andelen økologisk landbruk i dette landet.

Pål Farstad (V) [12:50:16]: Først vil jeg takke Rasmus Hansson, som er forslagsstiller. I likhet med Miljøpartiet De Grønne er Venstre og jeg opptatt av å øke økologisk produksjon og forbruk i Norge, og ikke minst at vi når de økologimål som Stortinget har satt. Derfor fremmer Venstre og SV følgende forslag i denne saken:

«Stortinget ber regjeringen i den kommende stortingsmeldingen om landbruket legge frem en strategi om hvilke tiltak den vil gjennomføre for å innfri Stortingets vedtak om minst 15 pst. økologisk produksjon og forbruk, og en tidsplan med ansvarsfordeling for gjennomføringen.»

Jeg tar opp det forslaget som her er referert.

Venstre mener at dette tar opp det som bør tas opp i denne saken, med forventning om at ansvarlig statsråd følger opp. Vi ønsker ikke å komme med noen uttømmende liste over hvilke momenter som skal følges opp av departementet, men peker på, sammen med flertallet i komiteen, at det er behov for å iverksette nye tiltak for å kunne nå målet som Stortinget har satt. Det haster med å komme på offensiven.

Avslutningsvis: Hvis landbruksmeldingen kommer en av de nærmeste dagene, ser jeg selvsagt at det kan være krevende å få en økologisk strategi i meldingen. Jeg ser fram til hva landbruksministeren har å si til dette.

Uansett: Det haster med å komme på offensiven i dette temaet, og at det blir arbeidet raskt med en strategi.

Presidenten: Representanten Pål Farstad har tatt opp det forslaget han refererte.

Rasmus Hansson (MDG) [12:52:28]: Ti år etter at Stortinget første gang samlet seg om et mål for det økolo-

giske landbruket, vedtok et samlet storting i 2009 et mål om 15 pst. økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020. Nå, sju år etterpå, er dette et mål vi aldri kommer til å nå, hvis vi ikke vedtar klart bedre og mer forpliktende virkemidler og tiltak for å øke omsetning, produksjon og fortjeneste på økologisk mat i Norge.

Status for både de rød-grønnes og de blå-blås måloppnåelse når det gjelder økologisk landbruk, er veldig dårlig, og det ligner dessverre på de rød-grønnes og de blå-blås totale fravær av måloppnåelse i klimasaken og når det gjelder stans i tap av biologisk mangfold. Dette er litt triste eksempler på miljømål som Stortinget setter seg og er veldig lite opptatt av å nå. Og i en tid hvor politikerforakt og politiske bevegelser som vi ikke liker å se, begynner å bli ganske påtrengende, er det ikke bra at vi har diskusjoner om saker hvor Stortinget er så langt fra å gjøre det de har sagt de skal gjøre.

Riksrevisor Per-Kristian Foss formelig slaktet de tiltakene som myndighetene har gjort for økologisk landbruk. Det har blitt mindre attraktivt å drive økologisk landbruk i Norge. Det er færre bønder som ønsker å drive økologisk, og flere av tiltakene virker altså mot sin hensikt. Hvis vi regner de områdene som er under omlegging til økologisk, inn i tallene, er det bare drøye 5 pst. av landbruksarealet som drives økologisk etter regelverket, og den utviklingen går i negativ retning. Det gjør også det økologiske dyreholdet. Det er veldig langt opp til 15 pst. Men forbruket øker. Problemet med det er selvfølgelig at da har vi en utvikling som går i retning av det som representanten Pollestad bekymrer seg for, nemlig at folk spiser stadig flere importerte økologiske avokadoer og ikke bra epler fra Hardanger.

Hovedbegrunnelsen for satsing på økologisk produksjon er at det tar ekstra hensyn til miljø og til dyrevelferd, og at den økologiske produksjonsformen skal være en spydspiss i arbeidet for å gjøre norsk landbruk mer bærekraftig. Det er ingen motsetning mellom konvensjonelt landbruk og økologisk metode, og det er også derfor vi har en moderat ambisjon om økologisk landbruk, 15 pst. – det betyr 85 pst. konvensjonelt landbruk. Men synergieffekten er at økologisk metodikk og økologisk tenkning også er bra å få inn i det konvensjonelle landbruket. Når vi snakker med landbruksorganisasjonene, opplever jeg veldig lite motsetning mellom dem, de konvensjonelle landbruksorganisasjonene, og den økologiske tenkningen.

Statsråden skriver til næringskomiteen den 13. oktober at departementet vil lage en strategi for økologisk landbruk etter at landbruksmeldingen kommer, og det er komitéflertallet tilfreds med – vi også – bare det skjer snart. Alle partiene ønsker at det skal utarbeides en sann strategi på et eller annet tidspunkt, men vi er allerede på etterskudd med den strategien også. Jeg ser ingen hinder for at vi i dag egentlig hadde kunnet enes om en strategi som inkluderer en tidsplan med ansvarsfordeling for gjennomføring, og derfor håper jeg at et flertall i hvert fall vil stemme for forslaget fra Venstre og SV, som tilsvare vårt forslag nr. 7, men som altså spesifiserer at tiltakene bør komme i landbruksmeldingen.

På samme måte stiller vi oss bak de fem forslagene fra SV med gode tiltak og virkemidler som vi mener bør inn i den kommende strategien for økologisk landbruk.

Dette er en mulighet for å begynne å levere på en politikk som Stortinget for lengst har vedtatt, gjentatt og forsterket, og som det er veldig liten grunn til at Stortinget og

regjeringen ikke skal gjennomføre. Tida er inne til å høre på forbrukerne. De vil ha økologisk mat. Lag den i Norge og sett i gang tiltakene.

Presidenten: Presidenten antar at representanten skal ta opp sine forslag?

Rasmus Hansson (MDG) [12:57:11]: Det vil jeg gjerne gjøre.

Presidenten: Representanten Rasmus Hansson har tatt opp de forslagene han refererte til.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:57:24]: Kva skulle vi gjort utan presidenten? Da hadde vi ikkje hatt mange forslag å fremje her i salen – så takk. Før eg gløymer det vil eg hermed også fremje dei forslaga som SV har i innstillinga.

15 pst.-målet har vore ei målsetjing som har lege SVs prosjekt nært. Det var Inge Ryan som i si tid fremja dette forslaget og bar det fram, så det er gode og lange tradisjonar for den økologiske satsinga i SV.

Denne saka handlar om maten vi skal ha på bordet. Vi veit ikkje nok i dag om korleis helsa vår blir påverka av at vi et mat med restar frå sprøytemiddel eller syntetiske tilsetjingsstoff. Derfor bør det vere mogleg å gå i butikken og finne mat som er rein, som ikkje har sprøytemiddel, mat-sminke eller syntetiske tilsetjingsstoff.

Maten vi et, bør også kome frå dyr som har levd gode liv, under forhold som legg til rette for god dyrevelferd. Ifølgje Oikos er økologiske høner dei einaste som får tilgang til uteareal i dag. Derfor er det å jobbe for meir økologisk mat også eit spørsmål om å gjere norsk landbruk meir berekraftig og dyrevelferda betre.

I 2009 vedtok heile Stortinget at 15 pst. av matforbruket og jordbruksarealet i Noreg i 2020 skulle vere økologisk. Det var eit veldig hårete mål. Spenninga var stor, ein hadde store ambisjonar, men det var klart at dette måtte bli følgt opp med politisk handling. På nokre område må vi kunne seie at vi har hatt stor framgang. Det siste året har etterspørselen etter økologisk mat auka med over 20 pst. – folk vil altså ha økologisk mat. Men sjølv om fleire vil ha meir økologisk mat, er vi framleis langt unna det målet Stortinget sette seg i 2009. Da Riksrevisjonen såg på tiltaka som hadde blitt sette i gang for å auke den økologiske produksjonen og det økologiske forbruket i Noreg, kom dei fram til at myndigheitene ikkje hadde gjort nok. Det var altså ein ganske klar refs om at det ikkje var samanheng mellom dei tiltaka og dei målsetjingane ein har. Dei fann ut at produksjonen av økologisk mat faktisk hadde gått ned, i strid med det Stortinget hadde bestemt.

No treng vi ei regjering som legg meir innsats i å gi oss bærekraftig mat på bordet. SV har fleire forslag i denne saka, for å sørge for at det kan bli meir fart i arbeidet. Blant anna ber vi regjeringa kome tilbake til Stortinget med ein strategi og ein tidsplan for å nå målet om økologisk produksjon og forbruk i den komande landbruksmeldinga. Det må jo vere minstekravet for at ein i det heile skal kunne følgje opp målsetjinga om 15 pst. som heile Stortinget gjekk inn for i 2009.

Vi må også vite meir om økologisk mat. SV føreslår at vi aukar midlane til forskning på økologisk jordbruk. Vi føreslår at fleire utdanningsinstitusjonar enn i dag gir eit

heilskapleg undervisningstilbod i økologisk landbruk. Da kan vi leggje grunnlaget for at framtidens bønder vel berekraftige produksjonsmåtar.

Til slutt vil eg leggje til at det er veldig spennande å møte bønder som har tatt steget over i det økologiske. Det er ein veldig god energi i dei miljøa. Det er spesielt mange unge menneske som ønskjer å ta på seg den store faglege utfordringa som det faktisk er å drive økologisk, og dei treng verkeleg den handsrekkinga dette er. Her er det ei gruppe i norsk landbruk som det er stor energi rundt, som vil mykje, og som ønskjer å utvikle landbruket ytterlegare. Da meiner eg verkeleg at Stortinget bør leggje trykk bak dei måla vi faktisk sjølv set oss.

Presidenten: Representanten Torgeir Knag Fylkesnes har tatt opp de forslagene han refererte til.

Statsråd Jon Georg Dale [13:01:42]: La meg starte litt der representanten Knag Fylkesnes slutta. Når representanten Knag Fylkesnes seier at vi treng mat som er rein, og høg dyrevelferd i norsk jordbruk, og at vi difor treng meir økologisk drift, meiner eg at ein driv risikosport, ved å snakke ned verdien av konvensjonelt jordbruk i Noreg. Det vil eg åtvare Stortinget imot. For eit av dei fremste konkurransefortrinna til norsk jordbruk er at vi faktisk produserer maten vår med svært høg dyrevelferd – med betre dyrevelferd enn dei fleste konkurrerande landa rundt oss – og maten vår er produsert med betydeleg lågare medisinerbruk og med betydeleg lågare del av sprøytemiddel og anna, også i konvensjonelt jordbruk. Difor meiner eg at ein står i fare for å lage eit inntrykk av den konvensjonelle matproduksjonen som ikkje er reelt, når ein tydeleg seier at ein treng økologisk drift for å ha rein mat og høg dyrevelferd. Det gjer vi ikkje.

Men Stortinget har fastsett eit mål om 15 pst. økologisk produksjon og jordbruksareal innan 2020. Det er eit svært krevjande mål å nå, og vekslende regjeringar har jo fått kritikk for at ein ikkje har hatt stor nok framdrift samanlikna med det målet som Stortinget allereie har sett. Det er nok på tide å ta inn over seg at vi er eit stykke unna å nå det målet innan 2020. Eg trur det er svært sannsynleg at vi ikkje klarer det, nesten uavhengig av kor mykje innsats ein legg i potten. Det handlar om at omleggingstida til økologisk produksjon er såpass lang at det å faktisk få produksjonen og areala i balanse innan 2020 framstår som ekstremt krevjande. Det er grunnen til at eg har varsla komiteen om at eg vil ta opp desse problemstillingane i den komande jordbruksmeldinga som kan ventast svært nært i tid.

Samtidig er det slik at det er positive utviklingstrekk i økologisk jordbruk. Det er heilt rett at etterspørselen har auka med nesten 22 pst. frå første halvår 2015 til første halvår 2016, men likevel er berre 1,6 pst. av den totale omsetninga i daglegvarehandelen økologisk.

Det viser den største konflikten vi eigentleg har i diskusjonen om økologisk og konvensjonelt jordbruk, at trass i at vi ligg eit godt stykke unna å nå dei måla som Stortinget har fastsett, har vi fortsatt betydeleg større produksjon av enkelte varer enn vi har omsetning av dei same varene. Både i kjøttproduksjonen og i mjølkeproduksjonen er altså omfanget av økologisk produsert kjøtt og mjølk betydeleg større enn det som vert omsett i daglegvarehandelen. Det gjer at vi er i ein situasjon der vi produserer varer som for-

brukarane ikkje i stor nok grad etterspør. Det gjer at representanten Pollestad har eit poeng når han belyser målkonfliktane mellom økologisk og konvensjonelt jordbruk.

Det betyr ikkje at det ikkje kviler eit ansvar på denne regjeringa for å prøve å nå dei måla som Stortinget har fastsett. Det har også eg lagt til grunn for det arbeidet vi har gjort i denne regjeringsperioden, og det er ei styrkt satsing på økologisk gjennom f.eks. årets jordbruksavtale. Samtidig er det definitivt slik at ein av grunnane til at vi ikkje har større etterspørsel etter økologiske varer, trur eg handlar om at det er høg tillit til den norske konvensjonelle produksjonen.

For meg som er oppvaksen på eit sauebruk, og som har sett norske lam gå i beite frå dei var fødde og fjorten dagar gamle til dei vart henta ned igjen frå fjellet og sende på slakteriet – så veit vi at avstanden mellom konvensjonelt jordbruk og økologisk jordbruk i Noreg framstår som mindre for mange forbrukarar enn han gjer i omliggjande land, som har ein betydeleg meir industrialisert konvensjonell produksjon enn vi har tradisjon for i dette landet. Det gjer at dersom vi faktisk skal lykkast med å auke jordbruksproduksjonen av økologiske varer over tid, så treng vi at forbrukarane faktisk etterspør desse varene i større grad enn dei gjer i dag.

Det er samtidig slik at det er store moglegheiter både for konvensjonell produksjon og for økologisk produksjon, men den beste måten vi kan oppnå det på, er bevisste forbrukarar som tek valet og handlar desse varene. Norsk jordbruk har vist evne og vilje til marknadsretting. Det er i hovudsak det som har vore utfordringa til den økologiske produksjonen: Varene er ikkje i tilstrekkeleg grad etterspurde.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Else-May Botten (A) [13:07:10]: Jeg må si at jeg er veldig enig i det som statsråden sa på talerstolen her nå. Det var et innlegg som jeg mener er en god situasjonsbeskrivelse. Det er en utfordring å få forbrukerne til å tenke mer økologisk når de er i butikken, men det er også sånn at svenskene og danskene er kommet langt foran oss. Så kan man stille seg spørsmålet om hvorfor det er sånn. Er det fordi den norske forbrukeren føler seg trygg på norsk matproduksjon i utgangspunktet og tenker at veien til økologisk kanskje ikke er så stor?

I denne saken har vi fått svar fra statsråden, som sier at dette skal drøftes i stortingsmeldingen som kommer i høst, og da regner jeg med at det er høsten 2016. Da ønsker jeg å høre om statsråden har tenkt å følge den planen og om vi kan få se den stortingsmeldingen innen stortingsdøra stenger i løpet av en uke.

Statsråd Jon Georg Dale [13:08:07]: No har eg sagt at det er «svært nært i tid», og for ein sunnmøring er det ikkje mange timane det handlar om. Så tida vil vise kva tid den kjem til Stortinget, trur eg vi seier.

Når det gjeld måloppnåing innan økologi, er det viktig å ta med seg eit par perspektiv til. Ja, det er ein betydeleg auke i omsetning av økologisk mat frå første halvår 2015 til første halvår 2016, sjølv om det samla volumet er lite. Men det største etterspørselsvolumet kjem i frukt- og grøntsektoren, i stor grad importert vare. Og dette er endå eit område der Stortingets mål om 15 pst. på areal ikkje

nødvendigvis bygger opp under dei måla som det er mogleg å nå raskast, i form av at etterspørselen frå forbrukarane må dekkjast. Det er jo slik at den mest arealeffektive produksjonen vi har, er på frukt og grønt, der etterspørselen er størst, men også om vi greier å dekkje etterspørselen, vil vi ikkje liggje nærmare det målet Stortinget har sett, for då må vi auke produksjonsareala betydeleg i staden.

Else-May Botten (A) [13:09:11]: Det er litt sammensatt, for alle disse gode tiltakene for å oppnå disse målene er ikke noe vi bare kan vedta her, men det har jo også med jordbruksoppkjøret å gjøre. Så det er jo en sammensatt løsning man må lete etter, og forbrukerne må i tillegg ville kjøpe varene. Så er det om å gjøre å få dem til å kjøpe det vi kanskje ønsker mest.

I denne saken er det også sagt at vi skal få en strategi i etterkant av denne stortingsmeldingen som kommer – i år. Da er det et nytt spørsmål om statsråden mener man trenger lang tid på den, for i brevet står det også at man allerede har begynt en rekke utredninger til dette arbeidet. Så hva som kommer hvor, og når, er det interessant for komiteen å få vite.

Statsråd Jon Georg Dale [13:10:05]: Eg har lært at ei mindretalsregjering skal ha ein viss respekt for Stortinget. Det gjer at kva tempo eg legg opp til når det gjeld utarbeiding av den strategien, kjem til å vere påverka av i kva grad Stortinget kjem til å ville meine mykje – basert på den jordbruksmeldinga eg legg fram – om korleis dette strategiarbeidet bør innrettast. Dersom Stortinget gjev klarsignal om at dei ikkje kjem til å gå grundig inn i det, kan vi ha ei raskare framdrift enn viss Stortinget gjennom behandlinga si vil gå grundig inn i dette. Så det trur eg at eg skal vente med å svare veldig konkret på.

Samtidig er det store moglegheiter. Ei av dei store moglegheitene vi har, er å få omsett dei varene som i dag vert produserte økologisk, som økologisk vare. Vi ville også hamne i ein pussig målkonflikt viss auka økologisk produksjon i praksis berre gav auka matsvinn.

Knut Storberget (A) [13:11:13]: Også jeg deler veldig mye av den oppfatningen som statsråden gir uttrykk for i sitt innlegg. Jeg mener at det er et av de områdene som bør være sentrale i drøftingen av en stortingsmelding.

Jeg syns jo Miljøpartiet De Grønne skal honoreres for at de tar på alvor at Stortinget har vedtatt mål og vi ikke når dem, og så får man diskutere målkonflikter i dette. Arbeiderpartiet er av den oppfatning at det finnes mange av dem, og følger i stor grad det som statsråden har skissert opp.

Men så peker man på at man vil komme med en strategi når man har drøftet stortingsmeldinga. Meldinger er meldinger og ikke nødvendigvis bevilgningsvedtak og klare tiltak, og det kan også være uklart hva en strategi i realiteten er. Ser statsråden for seg at denne strategien skal inneholde konkrete, nye tiltak for å øke både produksjon og konsum av økologiske produkter?

Statsråd Jon Georg Dale [13:12:19]: Det ser eg ikkje bort frå. Men som eg sa i mitt førre svar, er eg avhengig

av å vite kva signal Stortinget har lyst til å gje på dette når dei behandlar den meldinga eg snart vil leggje fram.

Det viktige er at ved ulike strategival – og det er difor eg vil leggje fram ein slik strategi – kan ein nå ulike mål. Det er f.eks. slik at når vi har lagt om delar av støtteordninga til økologisk husdyrproduksjon, er det for at det ikkje berre skal vere økologisk drive grasareal rundt om i landet, men at vi faktisk skal få sluttprodukt til forbrukar ut av det.

Så også innanfor dei økomåla som Stortinget har fastsett, er det mange målkonfliktar som ein kan velje ulike strategiar for å oppnå. Det gjer at når ein har konkludert om korleis ein skal oppnå det, kan ein velje ulike strategiske tilnærmingar. Det vil ein slik strategi peike på, og i kva omfang han vil gjere det, og kva framdrift det vil ha, vil også avhenge av Stortingets behandling av landbruksmeldinga.

Geir Pollestad (Sp) [13:13:26]: Statsråden har fått ros av representanten Botten, og statsråden har gjeve ros og sagt at Pollestad har eit poeng – einigheita er rørende. Så oppfattar eg statsråden slik at dette ikkje vil vara veldig lenge, og at ei heilskapleg, liberalistisk landbruksmelding skal verta lagd fram for Stortinget før helga. Det ser me fram til.

Men eit prinsipielt spørsmål som er interessant å ta opp i den samanhengen, er kor vidt ein statsråd frå Framstegspartiet meiner det er ei oppgåve for storting og regjering å ha verkemiddel der hensikta er å påverka etterspørselen etter økologiske matvarer.

Statsråd Jon Georg Dale [13:14:22]: Også ein statsråd som i utgangspunktet vil ha få reguleringar, har respekt for dei reguleringane som Stortinget fastset, og handterer dei. Så vil mi drøfting av det vidare kome i den varsla jordbruksmeldinga.

I utgangspunktet meiner eg at den beste måten ein har til å påverke endringar i jordbrukspolitikken på, er å påverke etterspørselen. Den minst inngripande reguleringa den enkelte bonde vil oppleve, er dersom endring i etterspørselen – som vanlegvis tek noko tid – får utvikle seg, i staden for brå politiske skift. Dersom ein skal velje å regulere ulike delar av marknaden og jordbruksproduksjonen, meiner eg at å påverke aktivt korleis etterspørselen utviklar seg over noko tid, er den minst inngripande måten for den enkelte bonde. Og i valet mellom kryssande omsyn og kva ein skal regulere, trur eg ikkje det er den dårlegaste måten å regulere på.

Rasmus Hansson (MDG) [13:15:35]: Man kan jo lure på om vi er inne på én av grunnene til at det går tregt å legge om til økologisk landbruk, når vi hører hvor bekymret både landbruksministeren og flere representanter er for det økologiske landbrukets konkurranseeffekt overfor det konvensjonelle landbruket. Jeg tror det er en oppkonstruert bekymring. Det er vel snarere tvert imot slik at et styrket økologisk landbruk også vil styrke bildet av og tilliten til at norsk landbruk generelt holder en høy standard. Men vi har altså en utvikling hvor vi ikke får tilstrekkelig omsetning av de riktige produktene, og hvor vi har behov for større etterspørsel enn det vi har.

For å følge opp det som ble tatt opp i forrige spørsmål: Vi vet utmerket godt effekten av kjøttreklame, til dels selvforsterket og statsunderstøttet kjøttreklame, som fører

til at forbruket av kjøtt i Norge øker sterkt. Ser statsråden for seg – for å forskuttere noen tiltak – at aktiv reklame for økologisk landbruk kan bli et virkemiddel?

Statsråd Jon Georg Dale [13:16:50]: Det er slik at dei offentlege ressursane som går til marknadsføring i jordbrukssektoren, stort sett er baserte på at Stortinget fastset ein jordbruksavtale der slike ting er forhandla fram. Så i utgangspunktet er det eit ansvar som Stortinget var villig til å ta.

Vi brukar betydelege ressursar også over jordbruksavtalen – utover det som jordbruket allereie får til konvensjonell produksjon – på å stimulere til auka økologisk produksjon. Men så har fleire vore inne på avstanden mellom norsk produksjon, norsk etterspørsel etter økologiske varer og den etterspørselen vi har i veldig nærliggjande land, f.eks. Danmark. Det meiner eg er eit signal om at vi gjer mykje rett i den konvensjonelle jordbruksproduksjonen. Eg meiner at det er all grunn til å snakke opp verdien av det.

Så skal vi framleis jobbe for å nå dei måla som Stortinget har sett for økologisk produksjon. Det skal vi gjere gjennom den strategien som vert utarbeidd, og eg kjem ikkje til å forskottere enkeltforslag før det er gjort.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Knut Storberget (A) [13:18:13]: Jeg tror også jeg har lyst til å slå et slag for konvensjonelt landbruk. Jeg har lyst til bare å si – opp mot Arbeiderpartiets tilnærming til denne saken – at hvis vi snakker om den virkelige globale bærekraften, både når det gjelder klima, mathelse og dyrevelferd, så må jeg si at det klokeste vi kan gjøre, er å evne å fortsette et godt konvensjonelt norsk landbruk. Det må vi medgi.

En av grunnene til at Arbeiderpartiet syns det er viktig at vi også når mål innen økologisk landbruk, er at vi må se på dette som en helhet, og at den økologiske produksjonen evner å kunne gi både gode politiske og reelle signaler til det konvensjonelle landbruket – og i så måte også finne nisjer som er viktige både for forbrukere og for produsenter. Så jeg er veldig enig i det flere representanter har vært oppe her og sagt nå, og jeg syns dette må bli en sentral del av den landbruksmeldinga som vi skal drøfte.

Så vil jeg si at når det gjelder økologisk landbruk og målsettingene knyttet til det, er det et av mange områder hvor jeg faktisk ville foretrukket å være riksrevisor framfor landbruksminister. Det er mye lettere. Det er blitt sagt at man slakter måloppnåelsen – og det gjør man jo i alle sektorer hvor man ikke når prosentsatsen – men det må ikke bety at vi nå tar farvel med en slik målsetting. Derfor har jeg sans for Miljøpartiet De Grønne, for at de er utålmodige når det gjelder det målet man har satt seg – litt i respekt for den politiske virksomheten og politikere som sådan, men også for de aktørene som lever i dette – og mener at her bør man strekke seg lenger, både på tilbudssiden og på etterspørselssiden.

Det er særlig den merknaden på side 2 i innstillinga som har fått meg til å reagere litt på dette, og jeg vil gi en liten stemmeforklaring om hva vi i Arbeiderpartiet mener:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, støtter imidlertid forslagsstilleren i at det er behov for å iverksette nye tiltak for å kunne nå målet som Stortinget har satt».

Når regjeringspartiene ikke er med på dette, blir jeg litt bekymret. For hvis det innebærer at man ser for seg at en strategi skal være tiltaksløs, vil vi meddele iallfall fra Arbeiderpartiets side at det ikke er grunnen til at vi i denne runden lar dette forslaget vedlegges protokollen. Vi mener at en strategi nettopp må inneholde noen nye tiltak, slik at vi til en viss grad kan få en større måloppnåelse – og kanskje noe mindre arbeid for landets riksrevisor.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å votere i sakene på dagens kart.

Presidenten vil gjøre oppmerksom på at vi har hatt tekniske problemer, og vi håper at det skal fungere gjennom hele voteringen. Hvis det skulle skjære seg, kommer vi til å telle manuelt, dvs. at vi har flere sekretærer stående her som kommer til å telle. Det tar litt lengre tid, men vi håper som sagt at teknikken holder.

MERKNAD: På grunn av tekniske feil kunne ikke voteeringsanlegget benyttes, og det foreligger ingen elektroniske data for voteringen. Opptellingen ble foretatt manuelt.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om endringer i verdipapirfondloven mv.
(UCITS V-direktivet mv.)

I

I lov 26. mars 2004 nr. 17 om finansiell sikkerhetsstillelse gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd bokstav g skal lyde:

g) gjeldsfordring: pengekrav som oppstår som følge av at en kredittinstitusjon bevilger kreditt i form av et lån. *Lån til en forbruker regnes likevel bare som gjeldsfordring hvis sikkerhetshaveren eller sikkerhetsstilleren er en institusjon som nevnt i § 1 tredje ledd bokstav b.*

Ny § 4 a skal lyde:

§ 4 a *Rettsvern*

Norges Bank kan inngå avtale om finansiell sikkerhetsstillelse der den finansielle sikkerheten er en eller flere angitte gjeldsfordringer. Sikkerhetsstilleren beholder rådigheten over gjeldsfordringene, med mindre annet følger av det som er avtalt.

Sikkerheten i fordringene gir også sikkerhet i sikkerhet for fordringene. Norges Bank har rettsvern for sin sikkerhet uten særskilt rettsvernsakt. Dette gjelder ikke der en gjeldsfordring er knyttet til et omsetnings- eller innløsningspapir.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om vilkårene for slik avtale om finansiell sikkerhetsstillelse, herunder om avgrensning og identifikasjon av lån og underliggende sikkerheter.

II

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 9-21 skal lyde:

§ 9-21 Konsolidering

(1) Kravene i §§ 9-14 og 9-20 skal anvendes på konsolidert grunnlag dersom verdipapirforetaket:

1. har en direkte eller indirekte eierandel på 20 prosent eller mer av stemmene eller kapitalen i et annet foretak,
2. har felles ledelse med et annet foretak, eller
3. har morselskap, med mindre halvparten eller mer av virksomheten i konsernet er virksomhet som ikke er konsesjonspliktig og underlagt kapitalkrav som i kapitlet her eller tilsvarende kapitalkrav.

(2) Finanstilsynet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra første ledd nr. 2.

(3) Ved konsolidering av datterselskaper skal konsernregnskap basert på prinsippet om fullkonsolidering legges til grunn. Ved konsolidering av annet enn datterselskaper skal prinsippet om forholdsmessig konsolidering legges til grunn.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om konsolidering, herunder om hva som skal regnes som datterforetak eller morselskap etter første ledd.

Ny § 10-16 b skal lyde:

§ 10-16 b Lenke til nettbasert prisportal

Departementet kan gi forskrift om plikt for verdipapirforetak til å lenke til prisopplysninger i nettbaserte prisportaler.

III

I lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 1-2 første ledd ny nr. 11 skal lyde:

11. Finansielle instrumenter: finansielle instrumenter som definert i verdipapirhandelloven § 2-2 og tilhørende forskrift.

§ 1-5 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

§ 1-5 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan gi forskrift om plikt for forvaltningsselskap for verdipapirfond til å lenke til prisopplysninger i nettbaserte prisportaler.

Ny § 2-16 skal lyde:

§ 2-16 Godtgjørelsesordninger

(1) Forvaltningsselskapet skal etablere og praktisere en godtgjørelsesordning som fremmer god og effektiv risikostyring og forvaltning i samsvar med investeringsmandatene for de verdipapirfondene som forvaltes. Godtgjørelsesordningen skal omfatte ansatte med vesentlig betydning for risikoprofilen til forvaltningsselskapet eller fond under forvaltning, herunder ledende ansatte, ansatte med kontrolloppgaver og ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte. Godtgjørelsesordningen skal tilpasses virksomhetens art, omfang og kompleksitet.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om godtgjørelsesordninger.

§ 8-3 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. identifisering av fondet og tilsynsmyndigheten for fondet,

§ 8-3 annet ledd nr. 7 og ny nr. 8 skal lyde:

7. opplysning om at nøkkelinformasjon ikke alene gir grunnlag for ansvar, hvis ikke informasjonen er villedende, unøyaktig eller inkonsistent i forhold til opplysninger i prospekt,

8. angivelse av at informasjon om forvaltningsselskapets godtgjørelsesordning er tilgjengelig på forvaltningsselskapets nettsted, og at papirkopi av informasjonen sendes investor kostnadsfritt på forespørsel.

Kapittel 10 skal lyde:

Kapittel 10 Depotmottaker

§ 10-1 Plikt til å ha en depotmottaker mv.

(1) Forvaltningsselskapet skal utpeke én depotmottaker for hvert fond det forvalter.

(2) Avtalen med depotmottakeren skal være skriftlig. Departementet kan i forskrift gi regler om avtalens innhold.

(3) Skifte av depotmottaker krever tillatelse fra Finanstilsynet.

§ 10-2 Krav til depotmottakeren

(1) Depotmottakeren skal være en kredittinstitusjon med vedtektsfestet hjemsted i en EØS-stat og etablert i Norge.

(2) Finanstilsynet kan samtykke i at en kredittinstitusjon etablert i Norge med vedtektsfestet hjemsted utenfor EØS, kan være depotmottaker dersom institusjonen er underlagt betryggende tilsyn og regulering i hjemlandet.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om krav til depotmottaker, godkjenning av ledelsen for depotmottakerfunksjonen og om plikt for foretaket til å melde fra til Finanstilsynet om endringer i ledelsen. Departementet kan i forskrift også fastsette at ledende ansatte skal fremlegge ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 i forbindelse med godkjenning av ledelsen for depotmottakerfunksjonen.

§ 10-3 Depotmottakerens oppgaver

(1) Depotmottakeren skal kontrollere verdipapirfondets kontantstrømmer, at innbetalinger fra andelseiere i forbindelse med tegninger av andeler er mottatt, og at alle likvide midler er bokført på kontoer som er åpnet i fondets navn eller i forvaltningsselskapets eller depotmottakerens navn på vegne av fondet. Kontoer skal være opprettet i sentralbank, kredittinstitusjon med tillatelse etter finansforetaksloven § 2-7, § 2-8 eller direktiv 2013/36/EU eller tilsvarende foretak i stat utenfor EØS underlagt regulering og tilsyn for beskyttelse av kundemidler.

(2) Depotmottakeren skal kontrollere at disposisjoner over fondet, herunder handel for fondet, tegning og innløsning, skjer i samsvar med lov, forskrift og fondets vedtekter.

(3) Depotmottakeren skal kontrollere at andelsverdien beregnes i samsvar med lov, forskrift og fondets vedtekter.

(4) Depotmottakeren skal etterkomme instruks fra forvaltningsselskapet, med mindre disse er i strid med lov, forskrift eller fondets vedtekter. Hvis depotmottakeren mener at en instruks fra forvaltningsselskapet er i strid med lov, forskrift eller fondets vedtekter, og forholdet ikke rettes innen rimelig tid, skal depotmottakeren varsle Finanstilsynet om dette.

(5) Depotmottakeren skal kontrollere at transaksjoner for fondet gjennomføres innen alminnelige oppgjørstider.

(6) Depotmottakeren skal kontrollere at utbytte eller annen avkastning på fondets midler anvendes i samsvar med lov, forskrift og fondets vedtekter.

(7) Finansielle instrumenter som kan registreres på en verdipapirkonto, og finansielle instrumenter som fysisk kan leveres, skal oppbevares av depotmottakeren på vegne av fondet. For fondets andre aktiva skal depotmottakeren på grunnlag av informasjon fra forvaltningsselskapet eller andre eksterne kilder kontrollere og føre oppdatert oversikt over at fondet er eier av aktivaene.

(8) Fondsaktiva skal oppbevares adskilt fra depotmottakerens aktiva og skal til enhver tid kunne identifiseres som tilhørende fondet. Ved insolvens hos depotmottakeren eller depotmottakerens oppdragstaker skal fondsaktiva som holdes i depot, ikke utdeles eller realiseres til fordel for depotmottakerens eller oppdragstakerens kreditorer.

(9) Depotmottakeren skal jevnlig gi forvaltningsselskapet en samlet oversikt over alle fondets aktiva.

(10) Fondsaktiva som oppbevares av depotmottakeren, kan ikke gjenbrukes, med mindre gjenbruk er tillatt etter regler fastsatt av departementet i forskrift.

(11) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om depotmottakere, herunder om depotmottakerens oppgaver.

§ 10-4 Depotmottakerens adgang til å utkontraktere oppgaver

(1) Depotmottakeren kan ikke gi et annet foretak i oppdrag å forestå utførelsen av oppgaver som nevnt i § 10-3 første til sjette ledd.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om depotmottakerens adgang til å utkontraktere andre oppgaver enn nevnt i første ledd.

(3) Bruk av oppdragstaker er uten innvirkning på depotmottakerens ansvar etter § 10-6.

§ 10-5 God forretningsskikk og interessekonflikter

(1) Depotmottakeren skal opptre ærlig, rettferdig, pro-

fesjonelt, uavhengig og i fondets og dets andelseieres interesse.

(2) Funksjonen som depotmottaker skal utføres uavhengig av oppgaver som kan medføre interessekonflikter mellom fondet, dets andelseiere, forvaltningsselskapet og depotmottakeren. Potensielle interessekonflikter skal være tilstrekkelig identifisert, håndtert og overvåket og forelagt fondets andelseiere.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om god forretningsskikk og interessekonflikter.

§ 10-6 Depotmottakerens erstatningsansvar

(1) Depotmottakeren er ansvarlig overfor verdipapirfondet og dets andelseiere for tap av finansielle instrumenter som oppbevares etter § 10-3 syvende ledd første punktum av depotmottakeren eller depotmottakerens oppdragstaker, med mindre tapet skyldes forhold utenfor depotmottakerens kontroll som depotmottakeren ikke med rimelighet kunne ventes å unngå eller overvinne følgene av.

(2) Ved tap som nevnt i første ledd, skal depotmottakeren uten ugrunnet opphold overføre et finansielt instrument av identisk type, eller et beløp som tilsvarende verdien av instrumentet, til fondet eller til forvaltningsselskapet på vegne av fondet.

(3) Depotmottakeren er ansvarlig overfor fondet og dets andelseiere for ethvert annet tap som følge av at depotmottakeren uaktsomt eller forsettlig har misligholdt sine plikter etter lov eller forskrift.

(4) Depotmottakeren kan ikke begrense eller fraskrive seg erstatningsansvar ved avtale. Avtaler i strid med første punktum er ugyldige.

(5) Depotmottakerens erstatningsansvar overfor nasjonale fond og dets andelseiere, herunder spesialfond, reguleres av lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond § 5-4 og tilhørende forskrifter.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om depotmottakerens erstatningsansvar.

§ 11-1 første ledd annet punktum oppheves.

Ny § 11-6 skal lyde:

§ 11-6 Overtredelsesgebyr

(1) Finanstilsynet kan ilegge foretaket overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som har handlet på vegne av foretaket, har overtrådt § 1-3 første punktum, § 2-1, § 2-5, §§ 2-9 til 2-12, § 2-15, § 3-1, § 4-1 første ledd, §§ 6-1 til 6-11, § 7-7, kapittel 8, § 9-2, §§ 10-1 til 10-3 eller forskrifter gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene, eller vilkår i tillatelser gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene. Tilsvarende gjelder dersom foretaket har fått tillatelse etter § 2-1 ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter. Overtredelsesgebyr kan ilegges selv om ingen enkeltperson har utvist skyld.

(2) Når overtredelsesgebyr kan ilegges foretak etter første ledd, kan overtredelsesgebyr i tillegg ilegges styremedlemmer, daglig leder eller faktisk leder i foretaket, dersom vedkommende har utvist forsett eller grov uaktsomhet i forbindelse med forholdet som medfører at foretaket ilegges overtredelsesgebyr.

(3) Departementet kan gi regler i forskrift om hvilke

forhold som kan vektlegges ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved utmålingen av overtredelsesgebyr; herunder om øvre rammer for overtredelsesgebyr.

(4) Ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr skal det betales renter etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

(5) Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes to år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

Nåværende § 11-6 blir ny § 11-7 og skal lyde:

§ 11-7 Straff

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som grovt eller gjentatte ganger forsettlig eller uaktsomt overtrer § 1-3 første punktum, § 2-1 første ledd, § 2-4, § 2-7 femte ledd, § 2-9, § 2-15, § 3-1, § 3-2, § 4-1 første ledd, § 4-6, § 4-7, § 6-1 til § 6-9, § 6-10 første ledd, § 6-11, § 8-2, § 8-3, § 8-4, § 10-3, § 11-3, § 11-4 første, annet eller fjerde ledd, § 12-1 eller § 12-2, eller forskrifter gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene, eller vilkår i tillatelser gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene.

Ny § 11-8 skal lyde:

§ 11-8 Finanstilsynets taushetsplikt om varsling og sanksjoner mv.

(1) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner som knytter seg til overtredelse av regler i loven her eller forskrifter i medhold av loven, så lenge offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade. Forvaltningsloven § 13 og §§ 13 b til 13 e gjelder ikke for opplysninger som nevnt i første punktum.

(2) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om identiteten til personer som har gitt meldinger, tips eller liknende opplysninger om overtredelser av loven og tilhørende forskrifter, og om andre opplysninger som kan gjøre identiteten kjent, med mindre bruk av opplysningene er nødvendig som ledd i ytterligere undersøkelser av overtredelsen eller etterfølgende rettsforfølging av saken. Taushetsplikten etter første punktum gjelder også overfor sakens parter og deres representanter.

IV

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond skal § 3-6 første ledd lyde:

(1) Forvalteren skal etablere og praktisere en godtgjøringsordning som fremmer god og effektiv risikostyring og forvaltning i samsvar med investeringsmandatene for de alternative investeringsfondene som forvaltes. Godtgjøringsordningen skal omfatte ansatte med vesentlig betydning for risikoprofilen til forvalteren eller fond under forvaltning, herunder ledende ansatte, ansatte med kontrolloppgaver samt ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte. Godtgjøringsordningen skal tilpasses virksomhetens art, omfang og kompleksitet.

V

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi overgangsregler.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram ett forslag. Det er forslag nr. 1, fra Trygve Slagsvold Vedum på vegne av Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med ny proposisjon som oppfyller Grunnlovens krav».

Sosialistisk Venstreparti har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 92 mot 9 stemmer ikke bifalt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn)

I

I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. skal § 7 første ledd tredje og fjerde punktum lyde:

Taushetsplikten etter denne bestemmelse og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor Norges Bank, andre EØS-staters sentralbanker eller tilsynsmyndigheter som fører tilsyn som nevnt i § 1, herunder Den europeiske sentralbank, Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Det europeiske råd for systemrisiko og EFTAs overvåkingsorgan. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at Finanstilsynet gir opplysninger til

børs med tillatelse etter lov 29. juni 2007 nr. 74 om børsvirksomhet m.m. § 4, verdipapirregister med tillatelse etter lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter § 3-1 eller *sentral motpart* med tillatelse etter lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel § 13-1 om forhold som er nødvendig for utførelsen av disse institusjonenes lovbestemte oppgaver.

II

I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. gjøres følgende endringer:

§ 12 annet ledd første punktum skal lyde:

Taushetsplikt etter foregående ledd og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor departementet, Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland, Finanstilsynet, *internasjonale organisasjoner som Norges Bank er medlem av eller samarbeider med, eller andre EØS-staters sentralbanker eller finanstilsynsmyndigheter, herunder Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner, Det europeiske råd for systemrisiko og EFTAs overvåkingsorgan.*

§ 27 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak bestemme at foretak i finansiell sektor, herunder banker, forsikringselskaper, finansieringsforetak, verdipapirforetak, børser, verdipapirregistre og *sentrale motparter*, skal gi banken opplysninger om sin virksomhet, finansiering av virksomheten, sitt regnskap, transaksjoner og beholdninger på egne og kunders vegne, samt andre opplysninger som er nødvendige for bankens arbeid.

III

I lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag skal § 11 annet ledd bokstav h lyde:

h) betalingstransaksjoner som gjennomføres i et system for oppgjør av betalinger eller verdipapirer mellom oppgjørsagenter, *sentrale motparter og/eller sentralbanker* samt andre deltakere i systemet og ytere av betalingstjenester.

IV

I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v. skal § 4-4 annet ledd nytt annet til fjerde punktum lyde:

Ved insolvensbehandling har operatøren rett til å få dekket sin fordring på tilbakeføring av sikkerheten før andre fordringer med unntak av massefordringer. Fortrinnsretten er begrenset til den del av sikkerheten som overstiger den mottatte operatørens krav mot vedkommende. Fordringen skal dekkes uten ugrunnet opphold.

V

I lov 26. mars 2004 nr. 17 om finansiell sikkerhetsstillelse skal § 1 tredje ledd bokstav d) lyde:

d) *avregningssentraler, sentrale motparter* og lignende lovregulerte institusjoner som handler med finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-2 første ledd nr. 4, eller juridiske personer som handler i egenskap

av formuesforvalter eller etter fullmakt fra en eller flere personer, for eksempel tillitsmenn for obligasjonseiere i obligasjonsmarkedet eller spesialforetak opprettet i forbindelse med verdipapirisering.

VI

I lov 29. juni 2007 nr. 74 om regulerte markeder gjøres følgende endringer:

§ 14 fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra taushetsplikten overfor annet regulert marked, verdipapirregister, *sentral motpart*, og utenlandske tilsynsmyndigheter.

§ 27 tredje ledd skal lyde:

(3) Regulert marked kan kreve at verdipapirregister og *sentral motpart* uten hinder av taushetsplikt gir slike opplysninger som er nødvendige for at markedet skal kunne oppfylle sine plikter etter første og annet ledd. Opplysningene kan ikke benyttes til andre formål.

VII

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2-6 oppheves.

§ 3-14 skal lyde:

§ 3-14 *Salg av finansielle instrumenter som selgeren ikke eier mv.*

(1) *EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29f (forordning (EU) nr. 236/2012) om shortsalg og visse sider ved kreditthytteavtaler (shortsalgforordningen) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.*

(2) *Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i første ledd, herunder regler om:*

(a) *rappporterings- og offentliggjøringskrav.*

(b) *hvilke finansielle instrumenter som er omfattet av reglene i første ledd.*

(c) *krav til dekning.*

(d) *definisjoner.*

(3) *Denne bestemmelsens regler om aksjer gjelder tilsvarende for egenkapitalbevis.*

(4) *Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.*

§ 3-14a oppheves.

§10-4 oppheves.

§ 10-8 skal lyde:

§ 10-8 *Clearingplikt*

Verdipapirforetaks handel i derivater som er notert på regulert marked, skal foretas under medvirkning av *sentral motpart*.

Kapittel 13 skal lyde:

Kapittel 13 OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre

§ 13-1 OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre

(1) EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29bc (forordning (EU) nr. 648/2012) om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre (EMIR) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre.

(3) Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 13-2 Nasjonal tilsynsmyndighet

Finanstilsynet er vedkommende myndighet etter bestemmelsene gjennomført i § 13-1 første ledd eller i forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 13-3 Taushetsplikt og utlevering av opplysninger

(1) Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for en sentral motpart, har taushetsplikt om det de under sin virksomhet får kjennskap til om andres personlige eller forretningsmessige forhold, med mindre noe annet er bestemt i lov eller forskrift.

(2) Taushetsplikten etter første ledd er ikke til hinder for utlevering av opplysninger til regulert marked som er nødvendige for at regulert marked skal kunne oppfylle sine plikter etter børsloven § 27.

(3) Når EFTA-domstolen behandler en sak som angår bestemmelsene gjennomført i § 13-1 første ledd eller i forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene, kan enhver uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi domstolen de opplysninger som domstolen kan kreve i medhold av avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om utleveringsplikt etter første og annet ledd, herunder om innskrenkninger i denne og om hvilke formål opplysningene kan benyttes til, samt om og i hvilken utstrekning det skal kunne kreves betaling for kostnader ved utleveringen.

§ 13-4 Organisering av sentral motpart

(1) En sentral motpart skal organiseres som et allmennaksjeselskap.

(2) Departementet kan i forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra denne bestemmelsen.

§ 13-5 Deltakelse hos sentral motpart på vegne av kunde

Deltakelse hos sentral motpart på vegne av kunde kan bare forestås av verdipapirforetak, kredittinstitusjon eller foretak som driver virksomhet som omfattes av § 2-1.

§ 13-6 Tillatelse fra tingretten og bistand fra politiet

(1) Stedlig tilsyn etter EMIR artikkel 63 som gjennomført i § 13-1 første ledd, krever tillatelse fra tingretten.

(2) Finanstilsynet kan kreve bistand fra politiet for å gjennomføre rettens beslutning om stedlig tilsyn.

(3) Begjæring om tillatelse etter første ledd fremsettes av Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan for tingretten på det stedet hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning. En anke over beslutningen har ikke oppsettende virkning. Straffeprosessloven § 201 første ledd, §§ 117 til 120 jf. § 204, § 207, § 208, § 209, § 213 og kapittel 26 samt forvaltningsloven § 15 annet ledd gjelder så langt de passer. Dersom varsel om stedlig tilsyn kan unnlates etter EMIR artikkel 63 jf. § 13-1, og Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan anmoder retten om det, skal den begjæringen retter seg mot ikke varsles om begjæringen eller beslutningen.

§ 13-7 Tvangsfullbyrdelse

Finanstilsynet fører kontroll med tvangsgrunnlagets ekthet etter bestemmelsene om tvangsfullbyrdelse i EMIR artikkel 68 nr. 4 som gjennomført i § 13-1 første ledd.

§ 14-3 oppheves.

§ 15-2 første ledd første punktum skal lyde:

Verdipapirforetak og sentrale motparter plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger som måtte bli krevet om forhold som angår dets forretning og virksomhet.

§ 15-2 nytt niende ledd skal lyde:

(9) Finanstilsynet kan pålegge enhver å innhente den dokumentasjonen som tilsynet krever til gjennomføring av kontroll av at vedkommende har etterlevd bestemmelsene i EMIR som gjennomført i § 13-1 første ledd eller i forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 15-6 tredje ledd skal lyde:

(3) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner for overtredelse av bestemmelser i kapittel 3, 4, 5 eller 13 i loven her, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade.

§ 15-7 første ledd skal lyde:

(1) Finanstilsynet kan gi foretak som nevnt i § 15-1 annet ledd pålegg om retting dersom foretaket opptrer i strid med lov eller forskrift gitt med hjemmel i lov. Videre kan pålegg om retting gis til foretak som opptrer i strid med bestemmelsene i EMIR som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene. Pålegg om retting kan også gis dersom verdipapirforetak opptrer i strid med interne retningslinjer og instruksjoner som nevnt i § 9-11. Tilsvarende gjelder dersom foretakets ledelse eller styre ikke oppfyller kravene til hederlig vandel og erfaring som fastsatt i § 9-8 annet ledd og § 9-9 eller EMIR artikkelene 26 til 50 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 17-1 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Finanstilsynet kan ilegge sentral motpart eller fore-

tak eller personer tilknyttet sentral motpart som forsømmer sine plikter etter EMIR artikkel 4 til 13 og artikkel 26 til 54 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene, en daglig mulkt som påløper inntil forholdet er rettet.

§ 17-2 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom det er oppnådd vinning ved en uaktsom eller forsettlig overtredelse av §§ 3-3 første ledd, 3-4, 3-6 første og annet ledd, 3-7, 3-8, 3-9, 3-10, 8-2 til 8-6, 9-5, 10-2, 10-3, 10-8 første ledd, 10-11, eller *shortsalgforordningen artiklene 12 til 15 som gjennomført i § 3-14 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene*, kan den som vinningen er tilfalt, pålegges helt eller delvis å avstå denne.

§ 17-3 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. overtrer §§ 3-4, 3-5, 3-7, 3-11, 7-2, 7-3, 7-7, 7-10, 8-1 til 8-7, 9-1, 9-6, 9-11 første ledd nr. 7, § 10-2 til 10-9, 10-17, 10-18, 13-4, 15-2, 15-3 eller *EMIR artiklene 4 til 13 og artiklene 26 til 54 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller shortsalgforordningen artiklene 12 til 15 som gjennomført i § 3-14 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene.*

§ 17-3 tredje ledd skal lyde:

(3) Med bøter straffes den som grovt eller gjentatte ganger forsettlig eller uaktsomt overtrer § 4-3 eller § 4-4 første eller annet ledd, eller *shortsalgforordningen artiklene 5 til 11 som gjennomført i § 3-14 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene*, eller den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 4-4 tredje eller fjerde ledd, eller *forskrifter gitt til utfylling av disse.*

§ 17-4 første ledd skal lyde:

(1) Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av § 3-6 tredje, fjerde og sjette ledd, § 4-2, § 4-3 eller § 4-4 første eller annet ledd eller *shortsalgforordningen artiklene 5 til 11 som gjennomført i § 3-14 eller EMIR artiklene 4 til 13 og artiklene 26 til 54 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene*, kan Finanstilsynet ilegge overtredelsesgebyr. Medvirkning kan sanksjoneres på samme måte. Det samme gjelder forsøkshandlinger, jf. straffeloven § 16.

§ 17-5 oppheves.

VIII

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer:

§ 9-5 skal lyde:

§ 9-5 *Taushetsplikt mv.*

(1) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvekdommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner knyttet til loven her, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro i finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade.

(2) *Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvekdommende for opplysninger som utveksles mellom disse*

myndighetene og EFTAs overvåkingsorgan, Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner og Det europeiske råd for systemrisiko etter denne lov og tilhørende forskrifter. Taushetsplikten etter første punktum gjelder likevel ikke når vedkommende myndighet angir at opplysningene kan gis videre, eller når dette er nødvendig i forbindelse med rettergang.

Ny § 10-5 skal lyde:

§ 10-5 *Restriksjoner på forvaltningen av alternative investeringsfond mv.*

(1) *Finanstilsynet kan:*

- forby markedsføring av andeler i et alternativt investeringsfond dersom forvalteren ikke har tillatelse etter § 6-5,*
- pålegge en forvalter som er etablert utenfor EØS, restriksjoner når det gjelder forvaltningen av et alternativt investeringsfond ved høy grenseoverskridende risikokonsentrasjon på et bestemt marked,*
- pålegge en forvalter som er etablert utenfor EØS, restriksjoner når det gjelder forvaltningen av et alternativt investeringsfond hvis aktiviteten potensielt utgjør en viktig kilde til motpartsrisiko for en kredittinstitusjon eller en annen systemrelevant institusjon.*

(2) *Finanstilsynet kan bare treffe vedtak som nevnt i første ledd hvis tiltaket effektivt imøtegår trusselen mot finansmarkedene eller den finansielle stabiliteten, eller i vesentlig grad øker mulighetene til å overvåke trusselen. Det kan ikke treffes vedtak etter første ledd hvis tiltaket skaper risiko for regelverksarbitrasje eller skader finansmarkedenes effektivitet, herunder reduserer likviditeten på markedene eller skaper usikkerhet for markedsaktørene på en uforholdsmessig måte.*

IX

I lov 20. juni 2014 nr. 30 om kredittvurderingsbyråer gjøres følgende endringer:

Overskriften i § 1 skal lyde:

§ 1 *EØS-regler om kredittvurderingsbyråer*

§§ 2 til 7 skal lyde:

§ 2 *Nasjonal tilsynsmyndighet*

Finanstilsynet er vedkommende myndighet etter kredittvurderingsbyråforordningen som gjennomført i § 1 eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 3 *Utlevering av opplysninger til EFTA-domstolen*

Når EFTA-domstolen behandler en sak som angår kredittvurderingsbyråforordningen som gjennomført i § 1 eller i forskrift gitt i medhold av loven, kan enhver uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi domstolen de opplysninger som domstolen kan kreve i medhold av avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol.

§ 4 *Tillatelse fra tingretten og bistand fra politi*

Stedlig tilsyn etter kredittvurderingsbyråforordningen

artikkel 23d nr.1 som gjennomført i § 1, krever tillatelse fra tingretten.

Finanstilsynet kan kreve bistand fra politiet for å gjennomføre rettens beslutning om stedlig tilsyn.

Begjæring om tillatelse etter første ledd fremsettes av Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan for tingretten på det stedet hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning. En anke over beslutningen har ikke oppsettende virkning. Straffeprosessloven § 201 første ledd, §§ 117 til 120 jf. § 204, § 207, § 208, § 209, § 213 og kapittel 26 samt forvaltningsloven § 15 annet ledd gjelder så langt de passer. Dersom varsel om stedlig tilsyn kan unnlates etter kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 23d nr.1 jf. § 1, og Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan anmoder retten om det, skal den begjæringen retter seg mot ikke varsles om begjæringen eller beslutningen.

§ 5 Tvangsfullbyrdelse

Finanstilsynet fører kontroll med tvangsgrunnlagets ekthet etter bestemmelsene om tvangsfullbyrdelse i kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 36d som gjennomført i § 1.

§ 6 Sanksjoner ved overtredelse av reglene om bruk av kredittvurderinger

Finanstilsynet kan ilegge foretaket overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som har handlet på vegne av foretaket, har overtrådt kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 4 nr. 1 som gjennomført i § 1 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene. Overtredelsesgebyr kan ilegges selv om ingen enkeltperson har utvist skyld.

Departementet kan gi forskrift om hvilke forhold som kan vektlegges ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og ved utmålingen, om standardisert utmåling og om øvre rammer for overtredelsesgebyr.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Finanstilsynet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner for overtredelse av kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 4 nr. 1 som gjennomført i § 1, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade.

§ 7 Forskrifter

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling av loven.

Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i § 1 til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

X

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 11-10 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Slike forskrifter kan fravike reglene i kapittel 11 II.

§ 11-15 første ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi særregler og gjøre unntak fra regelen i dette ledd for fordringer som nevnt i § 11-8 første ledd bokstav e. Slike forskrifter kan fravike reglene i kapittel 11 II.

§ 13-15 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Første ledd er heller ikke til hinder for at finansforetak kan stille egne eiendeler til sikkerhet for forpliktelser etter derivatavtaler der plikt til å stille sikkerhet følger av lov eller forskrift.

XI

I lov 17. juni 2016 nr. 30 om EØS-finanstilsyn gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

§ 5 Utlevering av opplysninger til EFTA-domstolen

Når EFTA-domstolen behandler en sak som angår bestemmelsene gjennomført i §§ 1 til 4 eller i forskrift gitt i medhold av loven, kan enhver uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi domstolen de opplysninger som domstolen kan kreve i medhold av avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol.

Nåværende § 5 blir § 6 og skal lyde:

§ 6 Forskrifter

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling av loven.

Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i §§ 1 til 4 til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Nåværende § 6 blir ny § 8.

XII

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan fastsette overgangsregler.

Presidenten: Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 85 mot 16 stemmer.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 87 mot 14 stemmer.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

I

1. Stortinget ber regjeringen slå sammen Investeringsfondet for Nordvest-Russland og Investeringsfondet for Øst-Europa.
2. Stortinget ber regjeringen lage nytt mandat for det sammenslåtte fondet tilpasset dagens situasjon.
3. Stortinget ber regjeringen legge forvaltningen av det nye sammenslåtte investeringsfondet til et kompetent miljø i Nord-Norge, med ankerfeste i Sør-Varanger.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt,
Videre var innstilt:

II

Dokument 8:103 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helga Pedersen og Odd Omland om å flytte forvaltningen av investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:107 S (2015–2016) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Magne Rommetveit, Kjell-Idar Juvik, Else-May Botten, Kari Henriksen og Gunvor Eldegard om bedre sjøtryggleik for fritidsbåtfolk – vert å leggje ved møteboka.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:110 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Else-May Botten, Terje Aas-

land, Odd Omland og Tore Hagebakken om opprettelsen av et toppindustrisenter – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med strategien for rekruttering til fiskerier om å utrede ungdomsfiskeordningen og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.
Videre var innstilt:

II

Dokument 8:126 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen om å åpne havet for ungdomsfiske hele året – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt seks forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Ingrid Heggø på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
 - forslag nr. 3, fra Ingrid Heggø på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
 - forslagene nr. 4–6, fra Torgeir Knag Fylkesnes på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- Det votes over forslagene nr. 4–6, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av fiskekort for utenlandske turister, der inntektene skal brukes til kontroll med fisket.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ordning der utenlandske turister kun får ta med fisk ut av landet dersom den er fisket i samarbeid med en registrert turistfiskebedrift, slik at man begrenser eksport som ikke gir verdiskapning i lokalsamfunnene og får sterkere kontroll med hvor mye fisk som tas opp.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å gi kommunene rett til å for-

valte profesjonelt turistfiske, for å sikre god forvaltning basert på lokal kunnskap.»
Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 97 mot 4 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV)(frå salen): SV ber om at det blir votert over forslaga nr. 1 og 2 først, slik at vi kan gi subsidiær støtte til forslag nr. 3.

Presidenten: Da votes det først over forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Troféfiske skal inkludert i grensa for kor mykje fisk som kan takast ut av landet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringa greie ut om utførselskravet når det gjeld talet på kilo skal gjelde per år.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 56 mot 45 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det votes da over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringa utarbeide omrekningsreglar slik at talet på kilo vert rekna i rund fisk. Stortinget ber regjeringa komme attende til Stortinget i forbindelse med reiselivsmeldinga.»

Kristelig Folkeparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget, og Sosialistisk Venstreparti har varslet subsidiær støtte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble bifalt med 54 mot 47 stemmer.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

v e d t a k

I

Stortinget ber regjeringa utarbeide omrekningsreglar slik at antal kg vert rekna i rund fisk.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

II

Dokument 8:127 S (2015–2016) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Snorre Serigstad Valen – vert å leggje ved møteboka.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 11 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Pål Farstad på vegne av Venstre og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 2–6, fra Torgeir Knag Fylkesnes på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 7–11, fra Rasmus Hansson på vegne av Miljøpartiet De Grønne

Det votes over forslagene nr. 2–6, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre innretningen på jordbruksoppjørene for å sikre økt omlagging til og produksjon av økologisk mat, herunder økte produksjonstilskudd for økologisk drift inkludert økt grovførtilskudd, samt en vesentlig økning av utviklingsmidlene til økologisk landbruk.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at minst 15 pst. av matforbruket i offentlig sektor er økologisk i løpet av 2017 og minst 30 pst. innen 2020, og legge fram en plan for dette i den kommende stortingsmeldingen om landbruket.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen arbeide for at en økt andel av midlene som avsettes til forskning over Landbrukets utviklingsfond, går til forskning knyttet til økologisk jordbruk og øremerkes til dette formålet.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det gis et helhetlig undervisningstilbud i økologisk landbruk på flere utdanningsinstitusjoner enn i dag og øke andelen av dagens agronomutdanning som er rettet mot økologisk landbruk.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke satsingen på generell markedsføring og informasjonstiltak basert på fagkompetanse om økologisk mat, produksjon og forbruk.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 97 mot 4 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Venstre og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i den kommende stortingsmeldingen om landbruket legge frem en strategi om hvilke tiltak den vil gjennomføre for å innfri Stortingets vedtak om minst 15 pst. økologisk produksjon og forbruk, og en tidsplan med ansvarsfordeling for gjennomføringen.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre og Sosialistisk Venstreparti ble med 92 mot 9 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 7–11, fra Miljøpartiet De Grønne.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) (frå salen): SV vil støtte forslag nr. 7.

Presidenten: Da voteres det først over forslag nr. 7, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2017 komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan fjerning av merverdiavgift på økologisk mat kan bidra til økt omsetning og fortjeneste for produsentene.»

Sosialistisk Venstreparti vil altså støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 97 mot 4 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 8–11, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fjerne kontrollgebyret for økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter fra og med 2017.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å sette et krav om at avansen som tas i butikken på økologiske varer, ikke er høyere enn avansen på tilsvarende konvensjonelle varer.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre en kompensasjon for økonomisk tap ved omlegging til økologisk drift som minst tilsvarer nivået på omleggingstilskuddet.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med næringsen vurdere hvordan dyrevelferd og miljøstandard for økologisk jordbruk kan videreutvikles som spyspiss for landbruket.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble 100 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:108 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om tiltak for å innfri Stortingets mål om minst 15 pst. økologisk forbruk og jordbruksareal innen 2020 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 9 [13:49:42]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat.

Dermed er dagens kart ferdig behandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.50.

